

เอกสารวิชาการ
เรื่อง

การจัดทำแผนปฏิบัติการกองแพทย์ สำนักงานสนับสนุน
หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา
ระยะ 3 ปี (2563-2565)

โดย

นาวาอากาศเอกหญิง กฤษณา สมุดสร

นักศึกษาหลักสูตรนักระบาดศาสตร์ รุ่นที่ 13
ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ
วันที่ 26 เดือนมีนาคม พ.ศ.2563

บทคัดย่อ

สถานการณ์โลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกระทันหันหลังจากเกิดเหตุโรคระบาด โรคอุบัติใหม่ จากเชื้อไวรัสโคโรนา (covid-19) เมื่อ เดือน มีนาคม 2563 รูปแบบการดำเนินชีวิตของคนในสังคมเปลี่ยนแปลงไปอย่างสิ้นเชิง ส่งผลกระทบเป็นวงกว้างต่อระบบเศรษฐกิจ สังคม และระบบอื่นๆ วงการแพทย์และการสาธารณสุขเข้ามามีบทบาทอย่างมากในการ ปฏิบัติการเพื่อยับยั้งการแพร่ระบาด รวมถึงระดมสรรพกำลังจากทุกหน่วยงานเพื่อแก้ไขปัญหาให้คลี่คลาย แต่จนถึงทุกวันนี้ยังไม่มียาหรือวัคซีนที่จะหยุดยั้งเชื้อโรคร้ายนี้ได้ ทุกคนต้องปรับตัว ดูแลตนเองเพื่อให้สามารถมีชีวิตอยู่ได้ท่ามกลางความไม่แน่นอนของสภาวะโรคอุบัติใหม่ ผู้คนหันมาใส่ใจเรื่องสุขภาพ สวมผ้าปิดปาก จมูก ล้างมือทุกครั้งก่อนและหลังทำกิจกรรม เกิดแนวทางใหม่ในการใช้ชีวิตประจำวันแบบเดิม

การปฏิบัติงานของ กองแพทย์ และบุคลากรสายแพทย์ สสน.นทพ.ก็เช่นกัน ต้องมีการปรับเปลี่ยนวิธีการทำงาน เปลี่ยนกลยุทธ์ให้มีความสอดคล้องเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน และมีแผนงานที่สอดคล้องกับนโยบายของผู้บังคับบัญชา เชื่อมโยงไปในแนวทางเดียวกันกับยุทธศาสตร์ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา เพื่อเตรียมความพร้อมและรองรับภัยคุกคามทุกรูปแบบที่เกิดขึ้น ให้องค์กรสามารถเดินหน้าและฟันฝ่าปัญหาอุปสรรคทุกอย่างไปได้ด้วยดี

การจัดทำแผนปฏิบัติการกองแพทย์ สสน.นทพ.ข้อมูลที่ได้มานั้นเกิดจากการตรวจสอบสภาวะแวดล้อม ทั้งภายใน และภายนอก ที่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติงาน ค้นหา จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค นำมาวิเคราะห์โดยวิธีการ swot analysis เพื่อนำข้อมูลที่ได้มากำหนดวิสัยทัศน์ ประเด็นยุทธศาสตร์ และแผนงานโครงการ ภายใต้ความเชื่อมโยงกับแผนงานโครงการยุทธศาสตร์ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา และแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20ปี เป็นแนวทาง

จากการวิเคราะห์ที่ได้ตำแหน่งทางยุทธศาสตร์กองแพทย์ ฯ อยู่ในสถานะถดถอย (Dogs)หมายถึงการปฏิบัติงานมีอุปสรรคและภัยคุกคามจากหลายปัจจัย เช่น ผู้รับบริการมีจำนวนมาก โรคมีความซับซ้อน การปฏิบัติงานมีเยาะ ส่งผลให้คนกับงานไม่สมดุลกัน เกิดปัญหาและมีอุปสรรคให้แก้ไขอยู่ตลอดเวลา

ผู้ศึกษาได้รวบรวมข้อมูลนำมากำหนดเป็น แผนปฏิบัติการกองแพทย์ สสน.นทพ.ในระยะเวลา 3ปี (พ.ศ.2563-2565) ได้วิสัยทัศน์ ประเด็นยุทธศาสตร์ และแผนงาน จำนวน 6 แผนงาน เพื่อเป็นกรอบในการดำเนินงานซึ่งแผนดังกล่าวจะขับเคลื่อนไปและสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้มากนักน้อยเพียงใดนั้นต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจและทบทวนแนวทางอย่างละเอียดอีกครั้ง เพื่อสร้างการมีส่วนร่วม และยอมรับ นำแผนไปสู่การปฏิบัติ และยึดถือเป็นกรอบการทำงานร่วมกัน ภายใต้การถือประโยชน์สูงสุดของผู้รับบริการ

คำนำ

การจัดทำแผนปฏิบัติการกองแพทย์ สำนักงานสนับสนุน หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา กองบัญชาการกองทัพไทย ระยะเวลา 3 ปี (พ.ศ.2563-2565) เป็นการศึกษาข้อมูลโดยการตรวจสอบสภาพแวดล้อมทั้งภายใน ภายนอก เพื่อนำมาวิเคราะห์ค้นหาตำแหน่งทางยุทธศาสตร์และนำมากำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ แผนงานโครงการ เพื่อให้มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ในการขับเคลื่อนงานให้บรรลุตามวิสัยทัศน์หน่วย และตอบสนองภารกิจตามประเด็นยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้ เป็นประโยชน์สูงสุดแก่ผู้รับบริการ

ผู้ศึกษาเป็นข้าราชการในสังกัดกองบัญชาการกองทัพไทย ช่วยราชการกองแพทย์ เคยมีโอกาสมาปฏิบัติงานที่กองแพทย์เมื่อหลายปีก่อน ได้เล็งเห็นว่ากองแพทย์ฯเป็นหน่วยงานที่ตอบสนองนโยบายของผู้บังคับบัญชาในด้านการแพทย์ การรักษาพยาบาล แบบผู้ป่วยนอก ผู้รับบริการส่วนใหญ่เป็นกำลังพล และมีประชาชนทั่วไปเข้ามาตรวจเจาะเลือดรับยา ซึ่งในการปฏิบัติงานนั้น มีระเบียบ ข้อกำหนด ขั้นตอนการปฏิบัติ การแบ่งมอบงาน และขอบเขตงานชัดเจน เพียงแต่ยังไม่ได้จัดทำเป็นแผนปฏิบัติการที่เป็นลายลักษณ์อักษร ในแผนระยะสั้น ระยะยาว เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางที่ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ ตามนโยบายและแผนยุทธศาสตร์กองทัพไทย ยุทธศาสตร์ กระทรวงกลาโหม และยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ตามลำดับการพัฒนาจากระดับล่างขึ้นไปสู่ระดับสูง

ผู้ศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารวิจัยฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อผู้เกี่ยวข้อง ทั้งผู้บังคับบัญชา ผู้บริหารองค์กร และกำลังพลกองแพทย์ แต่การนำข้อมูลไปปรับให้สามารถใช้ได้นั้น จะต้องมีการทบทวนร่วมกัน เพื่อกำหนดแนวทางที่ชัดเจนและยอมรับร่วมกัน ยึดถือเป็นแผนปฏิบัติการกองแพทย์ เป็นประโยชน์ในการพัฒนาองค์กร และผู้รับบริการต่อไป

นาวาอากาศเอกหญิง กฤษณา สมุดสร
นักศึกษาหลักสูตรนักยุทธศาสตร์ รุ่น 13

สารบัญ

บทคัดย่อ	ก
คำนำ	ข
สารบัญ.....	ค
สารบัญตาราง.....	ง
สารบัญแผนภาพ	จ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	4
1.3 ขอบเขตของการศึกษา	4
1.4 ระเบียบวิธีการศึกษา.....	4
1.5 ข้อจำกัดของการศึกษา.....	4
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
บทที่ 2 การตรวจสอบสถานะแวดล้อมและการวิเคราะห์ทางยุทธศาสตร์	6
2.1 สภาวะแวดล้อมทั่วไป.....	6
2.2 สภาวะแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับองค์กร.....	14
2.3 การวิเคราะห์การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ (SWOT ANALYSIS).....	26
บทที่ 3 ยุทธศาสตร์ขององค์กร	39
3.1 เป้าหมายทางยุทธศาสตร์ (END).....	40
3.2 ประเด็นยุทธศาสตร์/กลยุทธ์ในการดำเนินการ (WAYS).....	43
3.3 มาตรการ/ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง (MEANS).....	47
บทที่ 4 ข้อเสนอแนะทางยุทธศาสตร์	49
ข้อเสนอแนะในการขับเคลื่อนและการนำยุทธศาสตร์ไปใช้	49
บรรณานุกรม.....	50
ประวัติย่อผู้วิจัย	51

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1 อัตรากำลังพลกองแพทย์.....	24
ตารางที่ 2 การวิเคราะห์สภาพภายในองค์กร 7-S กองแพทย์ สสน.นทพ.....	27
ตารางที่ 3 แสดงการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร โดยใช้ C-PEST.....	29
ตารางที่ 4 ค่าน้ำหนักของรายการปัจจัยสิ่งแวดล้อมภายใน.....	32
ตารางที่ 5 ค่าน้ำหนักของรายการปัจจัยสิ่งแวดล้อมภายนอก.....	32
ตารางที่ 6 การให้คะแนนสภาพแวดล้อมภายใน 7S.....	33
ตารางที่ 7 การให้คะแนนสภาพแวดล้อมภายนอก โดยใช้ C-PEST.....	35
ตารางที่ 8 การสรุปผลการวิเคราะห์สถานภาพของสภาพแวดล้อมภายใน.....	36
ตารางที่ 9 การสรุปผลการวิเคราะห์สถานภาพของสภาพแวดล้อมภายนอก.....	37

สารบัญแผนภาพ

ภาพที่ 1 หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา.....	14
ภาพที่ 2 ผู้บัญชาการหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา.....	15
ภาพที่ 3 การจัดของหน่วยขึ้นตรงหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา.....	17
ภาพที่ 4 โครงสร้างการจัดสำนักงานสนับสนุน.....	19
ภาพที่ 5 กองแพทย์ สำนักงานสนับสนุน หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา.....	21
ภาพที่ 6 ผังโครงสร้างการจัดหน่วย กองแพทย์ สสน.นทพ.....	24
ภาพที่ 7 แผนงานและนโยบายหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา.....	39

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ท่ามกลางวิกฤตการณ์ การเกิดโรคระบาดใหม่ที่ทั่วโลกกำลังเผชิญและหาวิธีการรับมือกับความรุนแรงและการแพร่ระบาดของโรคร้ายนี้ นั่นคือ โรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่ส่งผลกระทบต่อภาวะสุขภาพการเจ็บป่วยทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจของผู้คนในสังคม ความต้องการความมั่นคงของประเทศในทุกๆ มิติ ทั้งด้านสังคมจิตวิทยา เทคโนโลยี เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม การเมือง และการทหาร โดยสถานการณ์ได้ทวีความรุนแรงของการระบาดใหญ่ (Pandemic) ขยายเป็นวงกว้างเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ตามประกาศขององค์การอนามัยโลก เมื่อ 11 มีนาคม 2563 บทบาทที่ท้าทายและการปฏิบัติงานที่ยากลำบากของเจ้าหน้าที่ด้านการแพทย์สาธารณสุข คือ ยับยั้งการแพร่ระบาด

รัฐบาลโดยนายกรัฐมนตรีได้มอบนโยบายเร่งด่วน ขอให้ทุกภาคส่วนรวมถึงประชาชนทุกคนร่วมมือกัน เพื่อต่อสู้และรับมือกับโรคระบาดนี้ ในส่วนของกระทรวงกลาโหมได้แต่งตั้งให้ผู้บัญชาการทหารสูงสุด เป็นประธานการประชุม ติดตามสถานการณ์และการปฏิบัติในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ โรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ณ กองบัญชาการกองทัพไทย โดยได้กำหนดมาตรการการปฏิบัติที่เร่งด่วนเพื่อควบคุมการแพร่ระบาดในภาวะวิกฤตและแนวทางการปฏิบัติงานของกำลังพลในภาวะปกติ ให้สามารถรับมือกับความเปลี่ยนแปลงและการเกิดสถานการณ์ที่ไม่คาดคิด โดยแต่ละส่วนราชการต้องมีแนวทางและแผนเผชิญเหตุที่สามารถใช้ได้จริง รวมถึงมีแผนการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับนโยบายของหน่วยเหนือทั้งในระดับกองทัพไทย กระทรวงกลาโหม และเชื่อมโยงไปถึงแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2562 กำหนดให้ส่วนราชการจัดทำแผนปฏิบัติราชการ โดยจัดทำเป็นแผน 5 ปี และแผนปฏิบัติราชการรายปี ซึ่งต้องสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายของคณะรัฐมนตรีที่แถลงต่อรัฐสภาและแผนอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยในวาระเริ่มแรกให้จัดทำเป็นแผน 3 ปี (ปีงบประมาณ พ.ศ.2563-2565) รวมทั้งกำหนดให้ “การบริการประชาชนและการติดต่อประสานงานระหว่างส่วนราชการด้วยกัน ต้องกระทำโดยใช้แพลตฟอร์ม ดิจิทัล กลางที่สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) กำหนดด้วย”

แผนปฏิบัติราชการกองบัญชาการกองทัพไทย (พ.ศ.2563-2565) ได้กำหนดให้ทุกส่วนราชการยึดถือเป็นกรอบแนวทางในการปฏิบัติราชการและจัดสรรทรัพยากรให้มี ความสอดคล้อง บูรณาการและเชื่อมโยงอย่างเป็นระบบในทุกระดับและทุกมิติ เพื่อสนองตอบนโยบายรัฐบาลและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม และเป็นหลักประกันด้านความมั่นคงของประเทศชาติและความสงบสุขของประชาชนสืบไป ความสอดคล้องกับแผน 3 ระดับมีดังนี้

แผนระดับที่ 1 : มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 3 ยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย ด้านความมั่นคง ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน และด้านการปรับสมดุลและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการภาครัฐ

แผนระดับที่ 2 : มีความสอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ร่างนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2561-2564)

แผนระดับที่ 3 : มีความสอดคล้องกับแผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาศักยภาพของประเทศไทย ด้านความมั่นคง ระยะที่ 1 (พ.ศ.2561-2565) กระทรวงกลาโหม แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาศักยภาพของประเทศไทยด้านความมั่นคง ระยะที่ 1 (พ.ศ.2561-2565) กองทัพบก และแผนปฏิบัติการด้านการปกป้องอธิปไตยและผลประโยชน์แห่งชาติ ระยะที่ 1 (พ.ศ.2561-2565) กองทัพบก

แผนปฏิรูปราชการกองบัญชาการกองทัพบก ต้องเป็นกองบัญชาการที่มีความเข้มแข็ง มีความเป็นเลิศด้านการอำนวยความสะดวกทุกมิติ มีลักษณะอ่อนแอกว่าและอ่อนตัวด้วยระบบเทคโนโลยีที่ทันสมัยแม่นยำถูกต้อง ทันเวลา มีการบริหารจัดการด้วยเทคโนโลยี มีฐานข้อมูลที่สมบูรณ์มีการพัฒนาระบบที่สนับสนุนการปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง (Network Centric Operations : NCO) อาทิ ระบบโครงข่ายที่สมบูรณ์ ระบบเชื่อมโยงทางยุทธวิธีร่วม ตลอดจนมีระบบงานข่าวกรองทางทหารระดับยุทธศาสตร์ที่มีความพร้อม มีความสามารถในการประเมินสถานการณ์ล่วงหน้า มีความถูกต้องของข่าวกรองสูงพร้อมทั้งเพิ่มเติมขีดความสามารถในการต่อต้านการก่อการร้ายสากล การปฏิบัติการด้านการข่าวและการต่อต้านการข่าวกรองในระดับยุทธศาสตร์ รวมทั้งการพัฒนาประเทศและช่วยเหลือประชาชน การบรรเทาสาธารณภัย การสำรวจและจัดทำแผนที่ การปฏิบัติการเพื่อสันติภาพ การพัฒนาขีดความสามารถด้านไซเบอร์ การสร้างความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านและมิตรประเทศ ตลอดจนการประสานการปฏิบัติโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยกำหนดแผนปฏิรูปราชการไว้รวม 6 แผน ดังนี้ (1) การพิทักษ์รักษาและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ (2) การป้องกันประเทศ (3) การรักษาความมั่นคงของรัฐ (4) การเสริมสร้างความร่วมมือทางทหารกับต่างประเทศ (5) การพัฒนาประเทศเพื่อความมั่นคงและการช่วยเหลือประชาชน และ (6) การพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา (นทพ.) เป็นหน่วยขึ้นตรงกองบัญชาการกองทัพบก มีหน้าที่พิจารณาเสนอความเห็นเกี่ยวกับนโยบาย วางแผน อำนาจการ ประสานงาน และดำเนินการพัฒนาประเทศ เพื่อสร้างความมั่นคงของชาติ สนับสนุนภารกิจของรัฐบาลในการพัฒนาชาติ ป้องกันและแก้ไขปัญหามาจากภัยกบฏและการช่วยเหลือประชาชน ตลอดจนปฏิบัติการกิจอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมาย โดยมีการจัดโครงสร้างหน่วยออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้ กลุ่มที่ (1) สำนักงานสนับสนุน มีหน่วยขึ้นตรง ประกอบด้วย บก.ธุรการ กองคลัง กองขนส่ง กองซ่อม และกองแพทย์ มีภารกิจในด้านการสนับสนุน การบริการ การจัดเก็บรวบรวม การซ่อมแซมบำรุงรักษา และการตรวจรักษาโรคแก่กำลังพลครอบครัวและประชาชนทั่วไป กลุ่มที่ (2) สำนักงานทหารพัฒนา มีหน่วยขึ้นตรง ประกอบด้วย บก.ธุรการ กองการสนับสนุนและขยายพันธุ์สัตว์ กองการเกษตรและสหกรณ์ หน่วยส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ ที่ 1-5 ซึ่งมีที่ตั้งหน่วยอยู่ต่างจังหวัดและศูนย์ฝึกบรรเทาสาธารณภัย มีภารกิจในเรื่องของการส่งเสริมและสนับสนุนพัฒนาอาชีพด้านการเกษตร ปศุสัตว์ วิชาชีพด้านการช่างให้แก่ทหารกองประจำการและประชาชน นอกจากนั้นได้ดำเนินการศึกษาวิจัยพัฒนา และส่งเสริมการขยายพันธุ์สัตว์ การผสมเทียม และการผลิตอาหารสัตว์ กลุ่มที่ (3) หน่วยปฏิบัติการในพื้นที่ โดยแบ่งออกเป็นสำนักงานพัฒนาภาค 1-5 และหน่วยพัฒนาการพิเศษ 1 หน่วย มีหน้าที่เป็นส่วนปฏิบัติการหลักในการพัฒนาเสริมสร้างความมั่นคงเป็นหน่วยงานก่อสร้างที่มุ่งเน้นในการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อสนับสนุนงานของสำนักงานพัฒนาภาคให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นสำนักงานพัฒนาภาค 1-5

ได้กำหนดหน่วยขึ้นตรงไว้ สำนักงานละ 6 หน่วย รวมจำนวนทั้งสิ้น 30 หน่วย ตั้งอยู่ทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ รวมถึงมีหน่วยช่างพัฒนา หน่วยวิทยุกระจายเสียง มีหน้าที่ในการพัฒนา การก่อสร้าง ซ่อมบำรุงเส้นทาง สะพาน ขุดเจาะบ่อน้ำบาดาล รวมถึงงานด้านจิตวิทยา ประชาสัมพันธ์ข้อมูล ข่าวสารวิชาการอันเป็นประโยชน์ต่อชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน

หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ได้กำหนดวิสัยทัศน์คือ “หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาเป็นหน่วยงานชั้นเยี่ยมของกองทัพไทย ในด้านการพัฒนาเพื่อความมั่นคง โดยเตรียมความพร้อมของ ทรัพยากรบุคคล ชุมชน พื้นที่ เพื่อป้องกันภัยคุกคามทุกรูปแบบ และประชาชนมีความเชื่อมั่น ศรัทธาต่อกองทัพไทย” โดยมีพันธกิจ 3 ด้าน ดังนี้

๑. เติบโตสถาบันพระมหากษัตริย์ และส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๒. สนับสนุนภารกิจของรัฐบาลในการพัฒนาประเทศเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ การช่วยเหลือประชาชน การป้องกันและแก้ไขปัญหาสาธารณภัยและภัยพิบัติ

๓. สนับสนุนภารกิจของรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาสำคัญเร่งด่วนของชาติตลอดจนปฏิบัติการอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย ในการปฏิบัติงานที่จะตอบสนองต่อความสำเร็จตามเป้าประสงค์ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนากำหนดให้มีการปฏิบัติภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์ (Strategy issue) 4 ประเด็น ดังนี้ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่

๑. เติบโตสถาบันพระมหากษัตริย์ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่

๒. พัฒนาศักยภาพของ คน ชุมชน พื้นที่ ให้เกื้อกูลต่อการผนึกกำลังป้องกันประเทศ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่

๓. สนับสนุนการแก้ไขปัญหาที่สำคัญเร่งด่วนของชาติ และ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่

๔. การพัฒนาองค์กร

เมื่อสถานการณ์โลกด้านการสาธารณสุขและการแพทย์มีการเปลี่ยนแปลง บทบาทของผู้ปฏิบัติงานด้านการแพทย์ต้องมีการพัฒนาปรับปรุงให้ก้าวหน้าและรับมือกับโรคร้ายที่มีความรุนแรงและมีความซับซ้อนมากขึ้น รวมถึงโรคอุบัติใหม่ที่เกิดขึ้นในทุกรูปแบบ กองแพทย์ฯ เป็นหน่วยขึ้นตรงของสำนักงานสนับสนุน หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา กองบัญชาการกองทัพไทย ซึ่งเป็นฝ่ายกิจการพิเศษของผู้บังคับบัญชามีหน้าที่ วางแผน เสนอแนะ จัดทำประมาณการ และกำกับดูแลด้านการแพทย์ การรักษาพยาบาลและการเวชกรรมป้องกันให้แก่หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ให้บริการด้านการรักษาพยาบาลแก่ข้าราชการและครอบครัว พนักงานราชการ ลูกจ้าง กำลังพลทุกระดับชั้น ตลอดจนประชาชนทั่วไปที่เจ็บป่วย มีการตรวจรักษาบริการในด้านอายุรกรรม ศัลยกรรม พยาธิกรรม รังสีกรรม ทันตกรรม ให้คำปรึกษาด้านการป้องกันโรค ส่งเสริมฟื้นฟูสุขภาพ นอกจากนี้แล้วยังมีภารกิจที่สำคัญ คือ การจัดหน่วยแพทย์เคลื่อนที่เพื่อสนับสนุนภารกิจของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาตามแผนงานประจำปี และตามนโยบายของผู้บังคับบัญชา ได้แก่การตรวจให้บริการประชาชน ในพื้นที่ทุรกันดาร พื้นที่ห่างไกล โรงพยาบาล ตรวจวินิจฉัยโรครักษาโรคและเวชภัณฑ์ทางการแพทย์ การชุดหินปูนและถอนฟัน การตรวจวัดสายตาในคนสูงอายุและจัดแจกแว่นสายตาให้กับผู้ที่มีปัญหาสายตาวาย เหล่านี้ เพื่อการปฏิบัติการทางจิตวิทยา การป้องกันโรค การบรรเทาสาธารณภัยและการช่วยเหลือประชาชน

ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการจัดทำแผนปฏิบัติการกองแพทย์ สำนักงาน สนับสนุน หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา กองบัญชาการกองทัพไทย ระยะเวลา 3 ปี (พ.ศ.2563-2565) เพื่อให้มีแผนการปฏิบัติงานที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม เป็นแนวทางปฏิบัติเดียวกัน รวมถึงมีความสอดคล้องคล้อยกับแผนและยุทธศาสตร์ของหน่วยเหนือ ในขณะเดียวกันต้องมีความถูกต้องตามหลักการและมาตรฐานด้านการแพทย์ของกระทรวงสาธารณสุขที่กำหนดไว้ ไม่ผิดต่อหลักจริยธรรมของวิชาชีพ การแพทย์ ภายใต้องค์ประกอบที่มีความแตกต่างกัน ในด้านนโยบาย กฎระเบียบ ความมีวินัย ความเป็นทหารอาชีพ หลักนิยม วัฒนธรรมขององค์กร เพื่อมุ่งสู่เป้าหมาย แผนปฏิบัติการกองแพทย์ฯ ที่มุ่งเน้นการช่วยเหลือประชาชนในด้านการสาธารณสุขอย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อตรวจสอบสถานะแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติงานของกองแพทย์ฯ ทั้งปัจจัยภายนอกโอกาสและภัยคุกคาม ปัจจัยภายในทั้งจุดอ่อน จุดแข็ง โดยการวิเคราะห์ SWOT Analysis
2. เพื่อจัดทำแผนการปฏิบัติการกองแพทย์ฯ ในการค้นหาโอกาสพัฒนาต่อยอดการปฏิบัติงานและการให้บริการ โดยใช้เครื่องมือ TOWS Matrix

ขอบเขตของการศึกษา

1. ขอบเขตด้านเอกสารและประชากร
 - 1.1 การวิเคราะห์เอกสาร ที่น่าเชื่อถือ ประกอบด้วยข้อมูลแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนยุทธศาสตร์กระทรวงสาธารณสุข แผนยุทธศาสตร์กองบัญชาการกองทัพไทย และแผนยุทธศาสตร์ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา
 - 1.2 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ ประชากร ประกอบด้วย ผู้บังคับบัญชาระดับสูง แพทย์ ข้าราชการ และกำลังพลในกองแพทย์ฯ
2. ขอบเขตพื้นที่ศึกษา เฉพาะในหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ณ ที่ตั้งกองบัญชาการ
3. ขอบเขตด้านระยะเวลา การศึกษาใช้เวลา 3 เดือน (เมษายน-มิถุนายน 2563)

ระเบียบวิธีการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) โดยวิธีการตรวจสอบสถานะแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติงานของกองแพทย์ฯ ทั้งปัจจัยภายนอก โอกาสและภัยคุกคาม ปัจจัยภายในทั้งจุดอ่อน จุดแข็ง โดยร่วมกันทำวิเคราะห์ SWOT Analysis เพื่อรวบรวมข้อมูลนำไปจัดทำแผนการปฏิบัติการกองแพทย์ฯ ในการค้นหาโอกาสพัฒนาต่อยอดการปฏิบัติงานและการให้บริการ

ข้อจำกัดของการศึกษา

ระยะเวลาของการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อจัดทำแผนมีน้อย เนื่องจากอยู่ในสถานการณ์ประกาศ พรก.ฉุกเฉิน จากโรคระบาด COVID-19 ให้ข้าราชการแบ่งกำหนดเวลาการปฏิบัติงาน ส่งผลให้มีข้อจำกัดของการจัดประชุมระดมความคิดเห็น และการสอบถามข้อมูล

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้ปฏิบัติงานในกองแพทย์ฯ ได้ร่วมกันระดมความคิดเห็นในการตรวจสอบสถานะแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติงานของกองแพทย์ฯ ทั้งปัจจัยภายนอกโอกาสและภัยคุกคาม ปัจจัยภายในทั้งจุดอ่อนจุดแข็งนำไปสู่การวิเคราะห์สถานะแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ โดยการทำวิเคราะห์ SWOT Analysis การใช้เครื่องมือ TOWS Matrix ในการจัดกลุ่มแผนปฏิบัติการและสังเคราะห์เป็นแผนทางเลือก
2. ได้แผนการปฏิบัติการ กองแพทย์ฯ เป็นแผนยุทธศาสตร์ของการดำเนินงาน ให้สอดคล้องกับนโยบายและเป้าหมายของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา เพื่อพัฒนาต่อยอดการให้บริการแก่ประชาชน

บทที่ 2

การตรวจสอบสถานะแวดล้อมและการวิเคราะห์ทางยุทธศาสตร์

สถานะแวดล้อมทั่วไป

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) เป็นยุทธศาสตร์ชาติฉบับแรกของประเทศไทย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งจะต้องนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้ประเทศไทยบรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยมีประเด็นยุทธศาสตร์ชาติเพื่อให้ประเทศไทยสามารถยกระดับการพัฒนาให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ และเป้าหมายการพัฒนาประเทศ จึงจำเป็นต้องกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศระยะยาวที่จะทำให้ประเทศไทยมีความมั่นคงในเอกราชและอธิปไตย มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงจากปัจจัยภายในและภายนอกประเทศในทุกมิติทุกรูปแบบและทุกระดับ ภาคเกษตรกรรม ภาคอุตสาหกรรม และภาคบริการของประเทศได้รับการพัฒนาระดับไปสู่การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการสร้างมูลค่าเพิ่มและพัฒนาเทคโนโลยีที่สำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจใหม่ที่จะสร้างและเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ เพื่อยกระดับฐานรายได้ของประชาชนในภาพรวมและกระจายผลประโยชน์ไปสู่ภาคส่วนต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม คนไทยได้รับการพัฒนาให้เป็นคนดีเก่ง มีวินัย คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมและมีศักยภาพในการคิดวิเคราะห์สามารถ “รู้รับ ปรับใช้” เทคโนโลยีใหม่ได้อย่างต่อเนื่อง สามารถเข้าถึงบริการพื้นฐานระบบสวัสดิการ และกระบวนการยุติธรรมได้อย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่มีใครถูกทิ้งไว้ข้างหลัง การพัฒนาประเทศในช่วงระยะเวลาของยุทธศาสตร์ชาติจะมุ่งเน้นการสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในรูปแบบ “ประชารัฐ” โดยประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ได้แก่

1. ยุทธศาสตร์ความมั่นคง
2. ยุทธศาสตร์การสร้างความสามารถในการแข่งขัน
3. ยุทธศาสตร์การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน
4. ยุทธศาสตร์การสร้างโอกาสความเสมอภาค และเท่าเทียมกันทางสังคม
5. ยุทธศาสตร์การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรสิ่งแวดล้อม
6. ยุทธศาสตร์การปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

โดยยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ พัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัย ให้เป็นคนมีคุณภาพสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม โดยการประเมินผลการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ ประกอบด้วย (1) ความอยู่ดีมีสุขของคนไทยและสังคมไทย (2) ชีตความสามารถในการแข่งขันการพัฒนาเศรษฐกิจ และการกระจายรายได้ (3) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ (4) ความเท่าเทียมและความเสมอภาคของสังคม (5) ความหลากหลายทางชีวภาพ คุณภาพสิ่งแวดล้อม และความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติและ (6) ประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการเข้าถึงการให้บริการของภาครัฐ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญ คือ ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เน้นการบริหารจัดการภาวะแวดล้อมของประเทศให้มีความมั่นคงปลอดภัย เกราะหืออติปไตย และมีความสงบเรียบร้อยในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับชาติสังคม ชุมชน มุ่งเน้นการพัฒนาคน เครื่องมือ เทคโนโลยีและระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่ให้มีความพร้อมสามารถรับมือกับภัยคุกคามและภัยพิบัติได้ทุกรูปแบบ และทุกระดับความรุนแรง ควบคู่ไปกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบัน และที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต ใช้กลไกการแก้ไขปัญหาแบบบูรณาการทั้งกับส่วนราชการ ภาคเอกชน ประชาสังคม และองค์กรที่ไม่ใช่รัฐ รวมถึงประเทศเพื่อนบ้านและมิตรประเทศทั่วโลกบนพื้นฐานของหลักธรรมาภิบาล เพื่อเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อการดำเนินการของยุทธศาสตร์ชาติด้านอื่น ๆ ให้สามารถขับเคลื่อนไปได้ตามทิศทางและเป้าหมายที่กำหนด

ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

๑. การรักษาความสงบภายในประเทศ เพื่อสร้างเสริมความสงบเรียบร้อยและสันติสุขให้เกิดขึ้นกับประเทศชาติบ้านเมือง ให้สถาบันหลักมีความมั่นคง เป็นจุดศูนย์รวมจิตใจอย่างยั่งยืนประชาชนอยู่ดีมีสุข มีความมั่นคงปลอดภัยทั้งในชีวิตและทรัพย์สิน สังคมมีความเข้มแข็ง สามัคคีปรองดอง และเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กันพร้อมที่จะร่วมแก้ไขปัญหาของชาติ

๑.๑ การพัฒนาและเสริมสร้างคนในทุกภาคส่วนให้มีความเข้มแข็ง มีความพร้อมตระหนักในเรื่องความมั่นคง และมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา เพื่อให้คนไทยทุกคนในทุกภาคส่วนมีความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีอาชีพการงานและรายได้ที่เพียงพอ ได้รับโอกาสและความเสมอภาคอย่างเท่าเทียม

๑.๒ การพัฒนาและเสริมสร้างความจงรักภักดีต่อสถาบันหลักของชาติเพื่อให้คนในชาติมีจิตสำนึกรักและหวงแหน มุ่งจงรักภักดีพร้อมธำรงรักษาไว้ซึ่งสถาบันชาติศาสนาพระมหากษัตริย์ให้เป็นที่ยึดเหนี่ยวและศูนย์รวมจิตใจหนึ่งเดียวกันของคนทั้งชาติ

๑.๓ การพัฒนาและเสริมสร้างการเมืองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขที่มีเสถียรภาพและมีธรรมาภิบาล เห็นแก่ประโยชน์ของประเทศชาติมากกว่าประโยชน์ส่วนตน สอดคล้องกับบริบทของไทยเอื้ออำนวยต่อการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าได้อย่างยั่งยืนตามเป้าหมายที่กำหนดรวมทั้งได้ผู้นำและนักการเมืองที่เป็นคนดีคนเก่ง มีความรู้ความสามารถ มีคุณธรรมสูง และกล้าตัดสินใจ

๑.๔ การพัฒนาและเสริมสร้างกลไกที่สามารถป้องกันและขจัดสาเหตุของประเด็นปัญหาความมั่นคงที่สำคัญ เพื่อให้ประเทศชาติมีกลไกเฉพาะเจาะจงที่มีประสิทธิภาพ สามารถแก้ไขต้นเหตุที่เป็นรากเหง้าของปัญหาภายในประเทศทั้งปวงให้หมดไป มีการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบอย่างจริงจังและทำให้เกิดความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม

๒. การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง เพื่อแก้ไขปัญหาเดิมที่มีอยู่อย่างตรงประเด็นจนหมดไปอย่างรวดเร็ว และป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาใหม่เกิดขึ้นอันจะส่งผลให้การบริหารจัดการและการพัฒนาประเทศในทุกๆ ด้าน ดำเนินการไปได้อย่างต่อเนื่องและราบรื่นตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเป็นกุญแจสำคัญที่จะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

๒.๑ การแก้ไขปัญหาความมั่นคงในปัจจุบัน เพื่อให้ปัญหาเดิมที่มีอยู่ได้รับการแก้ไขอย่างจริงจังจนยุติลงหรือไม่ส่งผลกระทบต่อประเทศชาติ โดยผลักดันการวิเคราะห์หาสาเหตุที่แท้จริงของ

ปัญหาทุกภาคส่วนในทุกประเด็นอย่างเป็นระบบ เสริมสร้างความร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานหลักและรอง ในการป้องกัน แก้ไขปัญหาและช่วยเหลือประชาชน

๒.๒ การติดตาม เฝ้าระวัง ป้องกัน และแก้ไขปัญหาที่อาจอุบัติขึ้นใหม่ เพื่อให้ทราบ สถานการณ์ล่วงหน้าและสามารถแก้ไขปัญหาและภัยคุกคามในอนาคตได้ทัน่วงทีก่อนที่จะลุกลามต่อไป รวมทั้งป้องกันไม่ให้เกิดผลกระทบต่อการบริหารและพัฒนาประเทศ

๒.๓ การสร้างความปลอดภัยและความสันติสุขอย่างถาวรในพื้นที่จังหวัดชายแดน ภาคใต้เพื่อให้ปัญหาความมั่นคงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ได้รับการแก้ไขจนเกิดความสงบและสันติสุข อย่างยั่งยืน ประชาชนในพื้นที่ที่มีความปลอดภัยทั้งในชีวิตและทรัพย์สิน อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขในสังคมพหุ วัฒนธรรม รวมทั้งได้รับการพัฒนาอย่างเท่าเทียมกัน

๒.๔ การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งทางบกและทางทะเล

3. การพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคาม ที่กระทบต่อความมั่นคง ของชาติเพื่อยกระดับขีดความสามารถของกองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงทั้งระบบของประเทศให้มีความพร้อมในการป้องกันและรักษาอธิปไตยของประเทศ รวมทั้งสามารถติดตาม ป้องกัน แก้ไขและรับมือ กับปัญหาความมั่นคงทุกมิติทุกรูปแบบและทุกระดับ

3.1 การพัฒนาระบบงานข่าวกรองแห่งชาติแบบบูรณาการอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้ สามารถติดตาม แจ้งเตือน ระวังภัยภัย และป้องกันปัญหาและภัยคุกคามได้

3.2 การพัฒนาและฝึกพลกำลังอำนาจแห่งชาติกองทัพและหน่วยงานความมั่นคงรวมทั้ง ภาครัฐและภาคประชาชน ให้พร้อมป้องกันและรักษาอธิปไตยของประเทศ และเผชิญกับภัยคุกคามได้ทุก มิติทุกรูปแบบและทุกระดับ

3.3 การพัฒนาระบบเตรียมพร้อมแห่งชาติและการบริหารจัดการภัยคุกคามให้มี ประสิทธิภาพเพื่อให้ความพร้อมเผชิญกับสภาวะไม่ปกติภัยคุกคามทุกมิติทุกรูปแบบและทุกระดับ

4. การบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียน และนานาชาติรวมถึงองค์กร ภาครัฐและที่มิใช่ภาครัฐ เพื่อสร้างเสริมความสงบ สันติสุข ความมั่นคง และความเจริญก้าวหน้าให้กับ ประเทศชาติภูมิภาคและโลกอย่างยั่งยืน

4.1 การเสริมสร้างและรักษาดุลยภาพสภาวะแวดล้อมระหว่างประเทศ เพื่อให้เกิด ความสันติสุข มั่นคง และสมดุลสำหรับทุกฝ่าย ให้ทุกประเทศพร้อมเข้ามีส่วนร่วมในการประสานและ ปฏิบัติภารกิจต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ

4.2 การเสริมสร้างและธำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงของภูมิภาค เพื่อให้ประเทศ ในภูมิภาคอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข สามารถแก้ไขปัญหาาร่วมกันได้อย่างสันติวิธี

4.3 การร่วมมือทางการพัฒนากับประเทศเพื่อนบ้าน ภูมิภาค โลก รวมถึงองค์กร ภาครัฐและที่มิใช่ภาครัฐ เพื่อให้ความมั่นคงในภาพรวมทั้งในระดับประเทศ ภูมิภาค และโลก มีการพัฒนา ไปสู่สันติสุขอย่างแท้จริง เป็นรูปธรรม และยั่งยืน

5. การพัฒนากลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม เพื่อให้กลไกสำคัญต่างๆทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารและพัฒนาประเทศได้อย่างแท้จริงเป็นรูปธรรม

5.1 การพัฒนากลไกให้พร้อมสำหรับการติดตาม เฝ้าระวัง แจ้งเตือน ป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงแบบองค์รวมอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้เกิดความพร้อมรองรับปัญหาได้ทุกรูปแบบทุกระดับและทุกช่วงเวลาอย่างครบถ้วนสมบูรณ์และมีเอกภาพ

5.2 การบริหารจัดการความมั่นคงให้เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาประเทศในมิติอื่นๆ เพื่อให้การพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติสามารถขับเคลื่อนไปได้ตามแผน

5.3 การพัฒนากลไกและองค์กรขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงเพื่อให้การดำเนินการของยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงบรรลุผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ เอกภาพ และเป็นรูปธรรมตามเป้าหมายที่กำหนด

ยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศกระทรวงกลาโหม 20 ปี (พ.ศ.2560 - 2579) มีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินการด้านการป้องกันประเทศและด้านความมั่นคงที่เกี่ยวข้องให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยเพื่อทำให้กระทรวงกลาโหมมุ่งสู่องค์กร “มีกองทัพชั้นนำมีบทบาทสำคัญในด้านความมั่นคงและมีบทบาทนำในการส่งเสริมความมั่นคงของภูมิภาค” โดยยึดถือ 3 แนวคิด ทางยุทธศาสตร์ ได้แก่ (1) การสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคง(Security Cooperation) (2) การผนึกกำลังป้องกันประเทศ (United Defence) และ (3) การป้องกันเชิงรุก(Active Defence) สำหรับยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหมมุ่งตอบสนองวัตถุประสงค์มูลฐาน ด้านความมั่นคงของประเทศจำนวน 4 ประเด็น ได้แก่

1. การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข
2. สถาบันหลักของชาติและการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขดำรงอยู่อย่างมั่นคง
3. สถานการณ์ภายในประเทศ มีความสงบเรียบร้อยประชาชนอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข
4. ประเทศมีความ มั่นคงปลอดภัยจากภัยคุกคามทางทหาร

กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์จำนวน 6 ประเด็นดังนี้

1. การสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงกับต่างประเทศ
2. พิทักษ์รักษาและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์
3. การรักษาความมั่นคงของรัฐ
4. การพัฒนาประเทศและช่วยเหลือประชาชน
5. การสร้างความเข้มแข็งภาค ประชาชน และ
6. การปฏิบัติการทางทหารเพื่อรักษาอธิปไตยและผลประโยชน์แห่งชาติ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่12 (พ.ศ. 2560-2579)

มีวัตถุประสงค์เพื่อวางรากฐานของประเทศในระยะยาวให้มุ่งต่อยอดผลสัมฤทธิ์ของแผนที่สอดคล้องเชื่อมโยงและรองรับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องกันไปตลอด 20 ปี ตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ โดยมีสาระสำคัญ คือ หลักการพัฒนาประเทศที่สำคัญในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ยึดหลัก “ปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง” “การพัฒนาที่ยั่งยืน” และ “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” ที่ต่อเนื่องจาก 2 แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9-11 และยึดหลักการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ลดความเหลื่อมล้ำและขับเคลื่อนการ

เจริญเติบโตจากการเพิ่มผลิต การผลิตบนฐานการใช้ภูมิปัญญาและนวัตกรรม การกำหนดวิสัยทัศน์ของ แผนพัฒนา ยึดวิสัยทัศน์ของกรอบยุทธศาสตร์ชาติที่กำหนดว่า “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืนเป็น ประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ” ได้ยึดเป้าหมายอนาคต ประเทศไทย ที่เป็นเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี มาเป็นกรอบในการกำหนดเป้าหมายที่จะบรรลุใน 5 ปี โดยที่เป้าหมายและตัวชี้วัดต้องสอดคล้องกับกรอบเป้าหมาย การพัฒนาเศรษฐกิจสังคมและสิ่งแวดล้อม ที่ องค์การระหว่างประเทศกำหนดขึ้น อาทิ การพัฒนาที่ยั่งยืน (sustainable development goals : SDGs) ได้บูรณาการนโยบายหรือประเด็นพัฒนาที่สำคัญของการปฏิรูปประเทศ และ ไทยแลนด์ 4.0 การจัดทำ แผนขับเคลื่อน และการติดตามประเมินผล เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมทั้งจากภาครัฐเอกชนประชาชน และภาคการศึกษา ในทุกพื้นที่ของประเทศ เป็นกลไกประชารัฐที่รวมพลังให้สามารถกำหนดเป้าหมายแนวทางการพัฒนารวมทั้งแผนงานโครงการสำคัญที่ตอบสนองความต้องการและแก้ไขปัญหาให้กับประชาชนได้ อย่างสอดคล้องกับภูมิสังคมและเกิดผลสัมฤทธิ์อย่างจริงจังใน 5 ปี

มีทั้งหมด 10 ยุทธศาสตร์โดยมี 6 ยุทธศาสตร์ ตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และอีก 4 ยุทธศาสตร์ที่เป็นปัจจัยสนับสนุนดังนี้

1. การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์
2. การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม
3. การสร้างความเข้มแข็ง ทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน
4. การเติบโตที่เป็นมิตรกับ สิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
5. การเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติ เพื่อการพัฒนาประเทศสู่ความมั่งคั่งและยั่งยืน
6. การบริหารจัดการ ในภาครัฐการป้องกันการทุจริตประพฤติดมิชอบและธรรมาภิบาลในสังคมไทย
7. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์
8. การพัฒนาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีวิจัยและนวัตกรรม
9. การพัฒนา ภาคเมืองและพื้นที่เศรษฐกิจ
10. ความร่วมมือระหว่างประเทศ เพื่อการพัฒนา

แผนปฏิบัติการ กระทรวงสาธารณสุข ระยะ 3 ปี (พ.ศ.2563 – 2565)

เพื่อเป็นกรอบแนวทางการดำเนินงานของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขทั้ง ส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค ในการพัฒนาระบบสุขภาพ เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของบริบททาง สังคม และการเปลี่ยนแปลงปัจจัยภายในและภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อระบบสุขภาพ ทั้งในปัจจุบันและอนาคต เช่น การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของประชากรไทยการเปลี่ยนแปลงฐานเศรษฐกิจไปสู่ยุคดิจิทัล การเกิดของ โรคอุบัติใหม่และอุบัติซ้ำ การเสียชีวิตด้วยโรคไม่ติดต่อที่สามารถป้องกันได้ ปัญหามลพิษ สิ่งแวดล้อม ภัยพิบัติธรรมชาติ และภัยก่อการร้าย เป็นต้น โดยมีความสอดคล้องและเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท แผนปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายของคณะรัฐมนตรีและแผนอื่นๆที่เกี่ยวข้อง การจัดทำแผนปฏิบัติการได้ใช้แนวทางพัฒนา ระบบบริการสุขภาพของกระทรวง สาธารณสุขตามยุทธศาสตร์ความเป็นเลิศ 4 ด้าน ประกอบด้วย 4 Excellences ได้แก่ (1) ด้านส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรค และคุ้มครองผู้บริโภคเป็นเลิศ (Promotion Prevention and Protection: PP&P Excellence) (2) ด้านบริการเป็นเลิศ (Service Excellence) (3) ด้านบุคลากรเป็นเลิศ (People

Excellence) และ (4) ด้านบริหารเป็นเลิศ ด้วยธรรมาภิบาล (Governance Excellence) เพื่อขับเคลื่อนสู่การบรรลุเป้าหมาย ให้ประชาชนได้รับ การบริการสุขภาพที่มีคุณภาพ

แผนปฏิบัติการราชการกองบัญชาการกองทัพไทย ระยะ 3 ปี (พ.ศ.2563-2565)

กำหนดพันธกิจไว้ดังนี้

1. ปกป้อง เทิดทูน พิทักษ์รักษาสถาบันพระมหากษัตริย์ และส่งเสริมการปกครองในระบอบ ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
2. อำนาจการปฏิบัติการร่วมของทุกเหล่าทัพ และเสริมสร้างขีดความสามารถในการป้องกันประเทศจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ
3. สนับสนุนรัฐบาลในการแก้ไขปัญหา ศาสนาของชาติ การพัฒนาประเทศ และการช่วยเหลือประชาชน
4. ค้ำครอง และพิทักษ์รักษาผลประโยชน์แห่งชาติ
5. เสริมสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงกับประเทศเพื่อนบ้าน กลุ่มประเทศอาเซียน มิตรประเทศและองค์การระหว่างประเทศ
6. สนับสนุนการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศโดยยึดหลักมนุษยธรรม และสันติวิธี
7. ปฏิบัติการเพื่อสันติภาพภายใต้กรอบของสหประชาชาติ เพื่อธำรงเกียรติและศักดิ์ศรีในประชาคมโลก

กองบัญชาการกองทัพไทย ได้กำหนด Roadmap ไว้ 3 ระยะ ดังนี้

- (1) ปี 2563 : สร้างสถานะเกื้อกูล ระบบงาน Digital
- (2) ปี 2564 : ก้าวสู่องค์กรนวัตกรรม
- (3) ปี 2565 : ทำให้เป็น Digital HQ

ซึ่งมีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ชาติและเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ประกอบด้วย 6 แผน โดยได้ระบุเป้าประสงค์ ดังนี้

1. การพิทักษ์รักษา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

เป้าประสงค์ : สถาบันพระมหากษัตริย์มีความปลอดภัยสูงสุด และได้รับการเทิดทูนอย่างสมพระเกียรติ

2. การป้องกันประเทศ

เป้าประสงค์ : มีความพร้อมและมีขีดความสามารถในการอำนวยความสะดวกในการป้องกันประเทศทั้ง ยามปกติและสงคราม

3. การรักษาความมั่นคงของรัฐ

เป้าประสงค์ : ประเทศไทยมีความมั่นคง รู้รักสามัคคี ยึดมั่นในการปกครองระบอบ ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข และปัญหาสำคัญของชาติลดน้อยลง

4. การเสริมสร้างความร่วมมือทางทหารกับต่างประเทศ

เป้าประสงค์ : ความสัมพันธ์และความร่วมมือทางทหารมีความเชื่อมั่นและความร่วมมือจาก มิตรประเทศและองค์การระหว่างประเทศ

5. การพัฒนาประเทศเพื่อความมั่นคงและการช่วยเหลือประชาชน

เป้าประสงค์ : คุณภาพชีวิตของประชาชนและชุมชนดีขึ้น

6. การพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

เป้าประสงค์ : เป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูง

กองบัญชาการกองทัพไทย กำหนดแผนยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาไว้คือ ต้องเป็นกองบัญชาการที่มีความเข้มแข็ง มีความเป็นเลิศด้านการ อำนวยการร่วมทุกมิติ มีลักษณะเอกประสงค์ และอ่อนตัวด้วยระบบเทคโนโลยีที่ทันสมัย แม่นยำ ถูกต้อง ทันเวลา มีการบริหารจัดการด้วยเทคโนโลยี มีฐานข้อมูลที่สามารถพัฒนาระบบ ที่สนับสนุนการปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง (Network Centric Operations : NCO) อาทิ ระบบโครงข่ายที่สมบูรณ์ ระบบเชื่อมโยงทางยุทธวิธีร่วม ตลอดจนมีระบบงานข่าวกรองทางทหาร ระดับยุทธศาสตร์ที่มีความพร้อม มีความสามารถในการประเมินสถานการณ์ล่วงหน้า มีความถูกต้อง ของข่าวกรองสูงพร้อมทั้งเพิ่มเติมขีดความสามารถในการต่อต้านการก่อการร้ายสากล การปฏิบัติการ ด้านการข่าวและการต่อต้านการข่าวกรองในระดับยุทธศาสตร์ รวมทั้งการพัฒนาประเทศและ ช่วยเหลือประชาชน การบรรเทาสาธารณภัย การสำรวจและจัดทำแผนที่ การปฏิบัติการเพื่อสันติภาพ การพัฒนาขีดความสามารถด้านไซเบอร์ การสร้างความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านและมิตรประเทศ ตลอดจนการประสานการปฏิบัติโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ นอกจากนี้ยังต้อง ได้การยอมรับและความเชื่อมั่นจากเหล่าทัพและส่วนราชการอื่นที่เกี่ยวข้อง ลดการพึ่งพาจากเชิงพาณิชย์ เข้มแข็งพึ่งตนเองอย่างยั่งยืน เพื่อเป็นหลักประกันความมั่นคงของประเทศอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ชาติและเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

แผนปฏิบัติราชการกองบัญชาการกองทัพไทยมี 6 ด้าน ได้แก่

1. ปกป้องและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ ถวายความปลอดภัย ถวายพระเกียรติ และสนองภารกิจองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี พระรัชทายาท พระบรมวงศานุวงศ์ ผู้สืบทอดราชการแทนพระองค์ ผู้แทนพระองค์ และพระราชอาคันตุกะ อย่างเข้มแข็งและสง่างาม รวมทั้งสนับสนุนโครงการตามพระราชดำริต่างๆ

2. เป็นกองบัญชาการร่วมที่ดำรงไว้ซึ่งความมีเอกภาพในการบังคับบัญชา การควบคุม การสั่งการ และการอำนวยการยุทธร่วมให้ได้อย่างแท้จริง บูรณาการและพัฒนากิจการปฏิบัติยุทธร่วมให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นโดยการปรับปรุงและพัฒนาระบบควบคุมบังคับบัญชาไปสู่ระบบเครือข่ายเป็นศูนย์กลาง (Network Centric Operations : NCO) และระบบฐานข้อมูลในการปฏิบัติงานที่สามารถควบคุมและสั่งการต่อการใช้ทรัพยากรทางทหารให้สามารถตอบสนองต่อภารกิจด้านความมั่นคงได้

3. สนับสนุนรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาของประเทศอันเกิดจาก ภัยคุกคามรูปแบบต่างๆ รวมทั้งต้องมีส่วนร่วมส คัญในการปลูกฝังอุดมการณ์ความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ตลอดจนสร้างความปรองดองให้กับคนในชาติ นอกจากนี้ยังต้องแสดงบทบาท ในการฝึกพลกำลังอำนาจของชาติ เพื่อสนับสนุนกิจการของกองทัพด้านการเตรียมก ลังและใช้ก ลัง ทั้งในยามสงบและยามสงคราม

4. เสริมสร้างความสัมพันธ์ด้านความมั่นคงร่วมกับประเทศเพื่อนบ้าน มิตรประเทศและประเทศมหาอำนาจในภูมิภาคต่างๆ เพื่อสร้างความไว้วางใจ เชื่อใจ ลดความ หวาดระแวง การได้รับผลประโยชน์ร่วมกัน และหลักการต่างตอบแทนในการเจรจา รวมทั้งรักษาสันติภาพ ในการพัฒนาความสัมพันธ์และความร่วมมือด้านความมั่นคงกับประเทศมหาอำนาจและประเทศที่มีบทบาทสำคัญในภูมิภาค โดยเน้นประเทศเพื่อนบ้านและประเทศในกลุ่มอาเซียน พัฒนาคือความร่วมมือ ทางทหารกับกองทัพ

ประเทศเพื่อนบ้าน มิตรประเทศ และประเทศมหาอำนาจในภูมิภาคต่างๆ ภายใต้กรอบสหประชาชาติ กรอบความร่วมมือต่างๆ ในระดับภูมิภาค บนพื้นฐานของผลประโยชน์แห่งชาติ

5. สนับสนุนรัฐบาลในการพัฒนาประเทศและช่วยเหลือประชาชน เพื่อลดความเหลื่อมล้ำ เสริมสร้างความเป็นปึกแผ่นภายในชาติ ตลอดจนดำรงไว้ซึ่งความสงบสุขและ เสถียรภาพของสังคมไทย

6. มุ่งพัฒนาบุคลากร กระบวนการทำงาน และหน่วยงานที่มีประสิทธิภาพสูง ด้วยการ บริหารจัดการอย่างเป็นระบบ และใช้เทคโนโลยี Digital สนับสนุนการปฏิบัติงานเพื่อให้สามารถ รองรับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและนวัตกรรม โดยต้องอยู่บนพื้นฐานของธรรมาภิบาล เป็นธรรม โปร่งใส ตรวจสอบได้ รวมทั้งต้องมีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

บทบาทของแพทย์ทหารและเวชศาสตร์ทหาร Thailand 4.0

Thailand 4.0 เป็นโมเดลเศรษฐกิจที่จะนำพาประเทศไทยให้หลุดพ้นจาก 3 กับดัก ประเทศไทย คือรายได้ปานกลาง ความเหลื่อมล้ำและความไม่สมดุลในการพัฒนาเปลี่ยนผ่านประเทศไทย ไปสู่ “ประเทศในโลกรุ่นที่หนึ่ง” ที่มีความ มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ในบริบทของการปฏิวัติอุตสาหกรรมยุคที่ 4 อย่างเป็นรูปธรรม ตามแนวทางที่แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ได้วางไว้ด้วยการสร้างความเข้มแข็งจาก ภายในควบคู่ไปกับการเชื่อมโยงกับประชาคมโลกตามแนวคิด “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” โดยขับเคลื่อน ผ่านกลไก “ประชารัฐ” โดยมีเป้าหมายกลุ่มเทคโนโลยีและอุตสาหกรรม ประกอบด้วย

1. กลุ่มอาหาร เกษตร และเทคโนโลยีชีวภาพ
2. กลุ่มสาธารณสุข สุขภาพ และเทคโนโลยีทางการแพทย์
3. กลุ่มเครื่องมือ อุปกรณ์อัจฉริยะ หุ่นยนต์ และระบบเครื่องกลที่ใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์

ควบคุม

4. กลุ่มดิจิทัล เทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตที่เชื่อมต่อและบังคับอุปกรณ์ต่างๆ ปัญญาประดิษฐ์ และเทคโนโลยีสมองกลฝัง

5. กลุ่มอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ วัฒนธรรม และบริการที่มีมูลค่าสูง

ซึ่งในกลุ่มสาธารณสุข สุขภาพ และเทคโนโลยีทางการแพทย์ (Health & Wellness – Biomedical) มีเป้าหมายคือประเทศไทยเป็น Medical Hub ของอาเซียนภายในปี 2025 พัฒนาชีววัตถุ วัคซีน พัฒนาอุตสาหกรรมสมุนไพร พัฒนา Aging Industry โดยภารกิจเวชศาสตร์ทหาร Military Medicine จะมุ่งเน้นใน 2 เรื่อง ได้แก่

1. ด้านการให้การรักษาและการป้องกันโรคภัย และการบาดเจ็บของกำลังพล
2. การให้บริการทางการแพทย์ที่มีประสิทธิภาพ ในพื้นที่ที่มีข้อจำกัดด้านทรัพยากร

ประกอบด้วย

- การส่งกลับในสนาม
- การบรรเทาสาธารณภัย

โดยมีกรอบแนวคิด เพื่อให้กำลังพลและครอบครัว มีสุขภาพดี ทั้งในสถานการณ์ปกติและ ในพื้นที่ปฏิบัติการ ในช่วงการเปลี่ยนผ่านเทคโนโลยีครั้งสำคัญของประเทศครั้งนี้ เป็นโอกาสที่สำคัญที่ หน่วยงานแพทย์ทหาร จะได้นำนโยบายของประเทศ มาดำเนินการให้เกิดการพัฒนาที่ก้าวกระโดด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อ สุขภาพของกำลังพลและครอบครัวในหน่วยงานต่างๆต่อไป

สถานการณ์โลกและการเกิดโรคอุบัติใหม่

โรคระบาด โรคโควิด -19 กับโรคซาร์ส และโรคเมอร์ส ความเหมือนของโรคทั้ง 3 ชนิดนี้ คือเกิดจากไวรัสตระกูลเดียวกันคือไวรัสโคโรนา เป็นโรคติดต่อที่ทำลายระบบทางเดินหายใจ ติดจากสัตว์ ก่อนแล้วจึงแพร่สู่คนแต่เป็นไวรัสที่แตกต่างกันในด้านสายพันธุ์ และความรุนแรงรวมถึงการแพร่ระบาดของโรค ซึ่งแม้จะมาจากไวรัสชนิดเดียวกันแต่ทั้ง 3 โรค กลับมีความแตกต่างกัน ดังนี้

โรคซาร์ส (2003) เป็นการติดเชื้อไวรัสจากชะมดสู่คน ก่อนจะติดต่อจากคนสู่คน เริ่มต้นที่ประเทศจีนก่อนแพร่กระจายในภูมิภาคเอเชีย และสิ้นสุดลงในเวลาไม่กี่เดือน เช่นเดียวกับโรคเมอร์ส (2017) เป็นการติดเชื้อจากอูฐสู่คน ผ่านการดื่มน้ำนมอูฐดิบ ก่อนติดต่อจากคนสู่คน แพร่กระจายในประเทศแถบตะวันออกกลาง ซึ่งโรคซาร์สสามารถรักษาให้หายได้ ในขณะที่โรคเมอร์สยังพบการติดโรคอยู่บ้าง เพราะไม่สามารถควบคุมสัตว์ที่เป็นที่มาของโรคได้ โดยจากสถิติแล้ว พบว่าโรคซาร์ส มีการติดเชื้อราว 8,000 คน โดยมีผู้เสียชีวิตราว 10% ในขณะที่โรคเมอร์ส มีผู้ติดเชื้อราว 1,700 คน และเสียชีวิตราว 37% ในขณะที่โรคโควิด-19 มีการคาดการณ์ว่าน่าจะเกิดจากการติดเชื้อจากค้างคาวสู่คน และจากคนสู่คน ตามลำดับ มีการแพร่กระจายไปทั่วโลกเริ่มจากเมืองอู่ฮั่น ลามไปทั่วเอเชีย ยุโรป ตะวันออกกลาง และพบว่าระบาดไปทุกทวีปทั่วโลกแล้ว มียอดผู้ติดเชื้อและเสียชีวิตจำนวนมาก และในขณะนี้ยังไม่สามารถควบคุมการแพร่ระบาดของโรคได้ทุกภาคส่วนล้วนได้รับผลกระทบอย่างหนัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบทบาทของกระทรวงสาธารณสุข วงการแพทย์และเจ้าหน้าที่ทุกระดับ ต้องวางแผนการรับมือเพื่อรักษาผู้ป่วย พร้อมๆไปกับการหาแนวทางยับยั้งและป้องกันการแพร่ระบาดของโรค

สภาวะแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับองค์กร หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

ภาพที่ 1 หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

เลขที่ 2 ถนนางประชาพัฒนา แขวงสีกัน เขตดอนเมือง กทม.10210 โทรองค์การ : 02-193-6072

โทรทหาร : 5936072

หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

ประวัติความเป็นมา มูลเหตุการณก่อดั้งและวันสถาปนา เมื่อ พ.ศ.2475 พรรคคอมมิวนิสต์จีนแห่งประเทศไทย ได้จัดตั้งขึ้นโดยการ แยกตัวออกมาจากพรรคคอมมิวนิสต์มลายู และได้มีการเผยแพร่ลัทธิคอมมิวนิสต์อย่างลับ ๆ ในหมู่กรรมกรชาวจีน ชาวไทยนักหนังสือพิมพ์ ครู นักศึกษา และนักเรียน ในปี พ.ศ.2485 ได้มีการก่อตั้งพรรคคอมมิวนิสต์ไทย ต่อมาประเทศไทยได้ยกเลิกกฎหมายว่าด้วยคอมมิวนิสต์ เนื่องจากไทยต้องการเข้าไปเป็นสมาชิกองค์การสหประชาชาติ อีกทั้งสาธารณรัฐสหภาพโซเวียตรัสเซีย เรียกร้องให้ยกเลิกกฎหมาย ดังกล่าวด้วย โดยอ้างว่ากฎหมายของไทยฉบับนี้ขัดต่อปฏิญญาสากล ว่าด้วยสิทธิมนุษยชน จากผลของการยกเลิกกฎหมายว่าด้วยคอมมิวนิสต์ทำให้คอมมิวนิสต์ในประเทศไทย สามารถดำเนินการได้อย่างเปิดเผย

ต่อมาในสมัย จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี และ ผบ.ทหารสูงสุด ได้ตระหนักถึงปัญหานี้ และเห็นว่าการที่ฝ่ายตรงข้ามสามารถดำเนินการอย่างได้ผลในพื้นที่ชนบท เพราะความทุกข์ยากของประชาชน ประกอบกับกระทรวงมหาดไทยได้รายงานให้ทราบว่คอมมิวนิสต์ ได้จัดส่งตัวแทนเข้าไปแทรกซึมอยู่ในหมู่บ้าน เพื่อบ่อนทำลายศรัทธาของประชาชนที่มีต่อรัฐบาล โดยได้เริ่มปฏิบัติการในเขตที่ประชาชนด้อยการศึกษาและยากจน เจ้าหน้าที่ของรัฐดูแลไม่ทั่วถึง เพราะการคมนาคมไม่สะดวกและเป็นถิ่นทุรกันดาร ทำให้ขาดการติดต่อระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐกับประชาชน กระทรวงมหาดไทยจึงได้เสนอให้ใช้วิธีการพัฒนาท้องถิ่นเป็นเครื่องมือดำเนินการ เพื่อขจัดปัญหาของต้นเหตุ รวมทั้งความเห็นจากการประชุมคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญทางความมั่นคงขององค์การ สปอ.ครั้งที่ 33 ระหว่างวันที่ 7-10 พฤศจิกายน 2503 ว่าปฏิบัติการทางสาธารณะ (Civic Action) หรือการช่วยเหลือประชาชนเป็นการต่อต้านการบ่อนทำลายของคอมมิวนิสต์ ได้อย่างมีประสิทธิภาพเพราะเป็นการแก้ปัญหาที่ต้นเหตุ ดังนั้นเมื่อวันที่ 30 มกราคม 2505 ผบ.ทหารสูงสุด ได้พิจารณาเห็นชอบตามข้อเสนอของฝ่ายอำนวยการ บก.ทหารสูงสุด ได้ให้จัดตั้งส่วนราชการขึ้นหน่วยหนึ่ง มีอำนาจประสานการปฏิบัติงาน และรวมขีดความสามารถของส่วนราชการต่างๆ มาไว้ในที่เดียวกัน ซึ่งประกอบด้วย 13 หน่วยงาน มีทั้งพลเรือน ตำรวจ และทหาร มีอำนาจสั่งการได้ทุกกระทรวง ทบวงกรม ที่เกี่ยวข้องเพื่อเร่งรัดการปฏิบัติงานพัฒนาท้องถิ่นเป็นการแก้ปัญหาพื้นฐานให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น จึงนำเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรีซึ่งคณะรัฐมนตรีได้พิจารณาอนุมัติให้จัดตั้งหน่วยงานพิเศษขึ้น เรียกว่า “กองอำนวยการกลางรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ ” ใช้คำย่อว่า “กรป.กลาง” เมื่อวันที่ 10 เมษายน 2505 จากนั้นได้มีการส่งหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่หน่วยแรกออกปฏิบัติงานที่ อ.ภูนิหารายณ์ จ.กาฬสินธุ์ เมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 2505 ใช้ชื่อเรียกหน่วยว่า “หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ จ.กาฬสินธุ์” หลังจากที่คณะรัฐมนตรีลงมติและอนุมัติให้จัดตั้งกรป.กลาง เมื่อวันที่ 10 เมษายน 2505 ต่อมาจึงได้กำหนดให้ วันที่ 10 เมษายน ของทุกปีเป็นสถาปนา กรป.กลาง ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

จากการมุ่งมั่นแก้ปัญหา อย่างถูกทางรัฐบาลไทยประกอบกับการล่มสลายของสหภาพโซเวียตมหาอำนาจผู้พยายามแผ่อิทธิพลของลัทธิคอมมิวนิสต์เข้าไปในประเทศด้อยพัฒนาแถบเอเชีย เมื่อปี 2535 ทำให้สถานการณ์การก่อการร้ายและความรุนแรงต่างๆ ในชนบทที่ห่างไกลยุติลงตามไปด้วย แต่อย่างไรก็ตามสิ่งหนึ่งที่ยังคงทำลายความสุขของพี่น้องประชาชนเหล่านั้นยังคงอยู่นั่นคือ ความยากจน อันถือเป็นหน้าที่ ที่หน่วยงานของรัฐจะต้องขจัดทุกข์ของประชาชนให้หมดสิ้นไป กองบัญชาการทหารสูงสุด จึงได้พัฒนาแนวทางการช่วยเหลือประชาชนในท้องถิ่นทุรกันดารให้สอดคล้องกับสถานการณ์ของประเทศในขณะนั้น เพื่อให้ประชาชนมีความเข้มแข็งยิ่งขึ้น สามารถพึ่งพาตนเองได้และนำไปสู่การพัฒนาศักยภาพของตนเอง ครอบครัว ชุมชน และสังคมต่อไป ดังนั้นในปี 2540 กองบัญชาการทหารสูงสุดได้มีการแก้อัตราตามคำสั่ง กองบัญชาการทหารสูงสุด (เฉพาะ) ลับ ที่ 162/40 ลง 26 กุมภาพันธ์ 2540 ให้มีการเปลี่ยนนามหน่วยจากเดิม กองอำนวยการกลางรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ หรือ กรป.กลาง เป็น หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา หรือ นทพ. โดยมีผู้บัญชาการหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา หรือ ผบ.นทพ. เป็นผู้

บังคับการรับผิดชอบ ซึ่งผู้ดำรงตำแหน่งนี้เป็นท่านแรก คือ พลเอก สุนทร ฉายเหมือนวงศ์ ซึ่งในขณะนั้นดำรงตำแหน่ง ผอ.กรป.กลาง อยู่จึงถือว่าท่านเป็น ผอ.กรป.กลาง ท่านสุดท้าย และ ผบ.นทพ. ท่านแรกในคราวเดียวกัน การทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของพี่น้องประชาชนในท้องถิ่นทุรกันดารดีขึ้นนั้นจำเป็นต้องพัฒนาทุกๆ ด้านพร้อมกันไปทั้งทางวัตถุและจิตใจอันเป็นการช่วยเหลือประชาชนตามหลักการพัฒนาชุมชน ซึ่งมีเป้าหมายที่จะช่วยเหลือเพื่อให้ประชาชนช่วยตนเองได้ต่อไป

ภารกิจ มีหน้าที่พิจารณาเสนอความเห็นเกี่ยวกับนโยบายวางแผน อำนวยการประสานงาน และดำเนินการพัฒนาประเทศเพื่อเสริมสร้างความมั่นคง สนับสนุนภารกิจของรัฐในการพัฒนาการป้องกันชาติและแก้ไขปัญหาจากภัยพิบัติ และการช่วยเหลือประชาชนตลอดจนปฏิบัติการกิจอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมาย มีผู้บัญชาการหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

ภาพที่ 2 ผู้บัญชาการหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

ขอบเขตความรับผิดชอบและหน้าที่ที่สำคัญ

- 1.วางแผน ประสานงานกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในการเสริมสร้างความมั่นคงของชาติตามที่ได้รับมอบหมาย
- 2.วางแผน อำนวยการประสานงาน และดำเนินการในด้านพัฒนาประเทศทางด้านเศรษฐกิจและสังคมในพื้นที่เป้าหมาย เพื่อเสริมสร้างศักยภาพของคนและชุมชนในพื้นที่พัฒนาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคง
- 3.วางแผน อำนวยการประสานงาน และดำเนินการในด้านพัฒนาประเทศทางด้านเศรษฐกิจและสังคมในพื้นที่เป้าหมายให้สามารถสนับสนุนการปฏิบัติการทางทหาร
- 4.วางแผน อำนวยการประสานงาน และดำเนินการช่วยเหลือ ประชาชน ตลอดจนการลดผลกระทบจากภัยธรรมชาติที่สร้างความเสียหายให้กับประชาชนและพื้นที่ หรือปฏิบัติการช่วยเหลือประชาชนอื่นๆ
- 5.วางแผน อำนวยการ ประสานงาน และดำเนินการร่วมกับส่วนราชการอื่นๆเพื่อสนับสนุนนโยบายของทางราชการในด้านความปลอดภัย การเมือง เศรษฐกิจ และสังคมจิตวิทยา
- 6.วางแผน อำนวยการประสานงาน และดำเนินการเกี่ยวกับกิจการพลเรือนการปฏิบัติการทางจิตวิทยาและประชาสัมพันธ์ในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดความมั่นคงภายในชาติ
- 7.วางแผน อำนวยการประสานงาน และดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนากำลังพลของทหารและประชาชนด้วยการฝึกอบรมวิชาชีพแก่กำลังพลของทหาร และบุคคลอื่นตามที่ได้รับมอบหมายเพื่อสนับสนุนการพัฒนาประเทศ

โครงสร้างและการจัดของหน่วยขึ้นตรงหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

ภาพที่ 3 การจัดของหน่วยขึ้นตรงหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

กองบัญชาการหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ในพื้นที่ตั้ง กทม.

ภารกิจ มีหน้าที่ควบคุมบังคับบัญชา วางแผน อำนาจการ ประสานงาน และกำกับดูแล เพื่อให้งานฝ่ายอำนาจการงานฝ่ายกิจการพิเศษ การปฏิบัติงานพัฒนาและการปฏิบัติการกิจอื่นๆที่หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ได้รับมอบหมายบรรลุภารกิจ

สำนักงานพัฒนาภาค 1-5 หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

ภารกิจ มีหน้าที่วางแผนอำนาจการประสานงาน และดำเนิน การเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของชาติด้วยการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ในท้องถิ่นทุรกันดาร ส่งเสริมและสนับสนุน การประกอบอาชีพแก่ราษฎรและหน่วยทหาร กิจกรรมของหน่วยทหารเพื่อสนับสนุนการพัฒนาประเทศ ตลอดจนปฏิบัติการกิจ อื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย มีผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาภาค 1 – 5 เป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

2.1 สำนักงานพัฒนาภาค 1 หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา รับผิดชอบพื้นที่ภาคกลาง รวม 28 จังหวัด

2.2 สำนักงานพัฒนาภาค 2 หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา รับผิดชอบพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนรวม 10 จังหวัด

2.3 สำนักงานพัฒนาภาค 3 หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา รับผิดชอบพื้นที่ภาคเหนือ รวม 15 จังหวัด

2.4 สำนักงานพัฒนาภาค 4 หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา รับผิดชอบพื้นที่ภาคใต้รวม 14 จังหวัด

2.5 สำนักงานพัฒนาภาค 5 หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา รับผิดชอบพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างรวม 10 จังหวัด

2.6 หน่วยช่างพัฒนา มีหน้าที่ก่อสร้างและซ่อมบำรุงเส้นทาง สะพาน และงานช่างอื่นๆตลอดจนการเจาะบ่อน้ำบาดาลและการพัฒนาในพื้นที่รับผิดชอบ

2.7 สถานีวิทยุกระจายเสียง มีหน้าที่ส่งกระจายเสียงเผยแพร่ ข่าวสารวิชาการต่างๆ เกี่ยวกับอาชีพและความเป็นอยู่ของราษฎรเสนอบทความ สารคดีและให้ความรู้ความบันเทิงเป็นสื่อระหว่างประชาชนกับรัฐบาลตลอดจน ปฏิบัติการประชาสัมพันธ์ และการปฏิบัติการจิตวิทยา ในพื้นที่รับผิดชอบ

สำนักงานทหารพัฒนา หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

ภารกิจ มีหน้าที่พิจารณาเสนอความเห็นเกี่ยวกับนโยบาย การใช้กำลังทหารเพื่อการพัฒนาประเทศวางแผน อำนาจการประสานงาน กำกับดูแลดำเนินการส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาอาชีพด้านการเกษตรและสหกรณ์ และด้านช่างฝีมือรวมทั้งการพัฒนากุศลกรให้กับกำลังพลของทหารและบุคคลอื่นๆ เพื่อผลด้านความมั่นคงและการพัฒนาประเทศตลอดจนการสนับสนุน การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีผู้อำนวยการสำนักงานทหารพัฒนาเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ ดังนี้ (1)พิจารณาเสนอความเห็นเกี่ยวกับนโยบาย วางแผน อำนาจการ ประสานงาน กำกับดูแล ดำเนินการ ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาอาชีพ ด้านการเกษตรและสหกรณ์ด้านช่างฝีมือการพัฒนากุศลกรตลอดจน การอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อความมั่นคงของประเทศ (2) จัดทำโครงการเกี่ยวกับการส่งเสริมและสนับสนุนด้าน การเกษตรและสหกรณ์ด้านช่างฝีมือให้กับหน่วยทหาร กำลังพล ประชาชน และ ส่วนราชการจัดทำโครงการพัฒนากำลังทหารโดยเฉพาะอย่างยิ่งทหารกองประจำการ ให้ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานและอุดมศึกษาอยู่ตามความต้องการเหมาะสม ของทหารและศักยภาพของหน่วยพัฒนากุศลกรของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ให้มีศักยภาพในการพัฒนาช่วยเหลือประชาชนให้มีคุณภาพชีวิตดีขึ้นเพื่อสนับสนุน การพัฒนาประเทศเพื่อความมั่นคง (3) ผลิตน้ำเชื้อผสมเทียมสัตว์ จัดหาพ่อพันธุ์แม่พันธุ์สัตว์เพื่อสนับสนุนการขยายพันธุ์สัตว์ (4) ดำเนินการเกี่ยวกับการผลิตการเก็บรักษาการส่งเสริม และการตลาด ด้านการเกษตร (5) ดำเนินการฝึกอบรมส่งเสริมสนับสนุนด้านพัฒนาอาชีพทักษะและความรู้ในการดำรงชีวิตเพื่อให้กลุ่มเป้าหมายมีคุณภาพชีวิตที่เป็น พลเมืองดีตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (6) วิจัยประเมินผลและพัฒนาเกี่ยวกับการส่งเสริมและสนับสนุนด้านการเกษตรและสหกรณ์ตลอดจนพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (7) ประสานงานกับส่วนราชการอื่นที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมสนับสนุนด้านการเกษตรและสหกรณ์ (8) วิจัยพัฒนาส่งเสริมและสนับสนุนด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อความมั่นคงรวมทั้งโครงการพระราชดำริ และโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

หน่วยพัฒนาการพิเศษ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

ภารกิจ มีหน้าที่ปฏิบัติงานก่อสร้างงานตามโครงการพระราชดำริ โครงการตามนโยบายของรัฐบาล ตลอดจนโครงการตามการร้องขอ ของส่วนราชการอื่นและงานการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติรวมทั้งการช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ ตลอดจนปฏิบัติการกิจที่กำหนด อื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมายมีผู้บังคับหน่วยพัฒนาการพิเศษเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ ประกอบด้วย (1) ปฏิบัติงานตามโครงการพระราชดำริ โครงการตามนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล ตลอดจนโครงการตามการร้องขอ ของส่วนราชการอื่น (2) สำรวจและประมาณการสร้างเส้นทางคมนาคมการขุด ลอกคูคลอง และการก่อสร้างอาคาร ภายในขีดความสามารถ (3) ก่อสร้างเส้นทางคมนาคมขึ้นทางลาดยางคอนกรีตเสริมเหล็กและทางลูกรังภายในขีดความสามารถ (4) ก่อสร้างสะพานและอาคารสิ่งปลูกสร้างภายในขีดความสามารถ (5) พัฒนาแหล่งน้ำจัดสร้างระบบประปาและระบบน้ำบาดาล ด้วยเครื่องมือที่มีอยู่อย่างจำกัด (6) ช่วยเหลือบรรเทาสาธารณภัยด้วยเครื่องมือที่มีอยู่ (7) ปฏิบัติการจิตวิทยาและประชาสัมพันธ์เพื่อ

อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน (8) ปฏิบัติงานอื่นตามที่ผู้บัญชาการหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา มอบหมาย

ศูนย์ฝึกบรรเทาสาธารณภัยหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

ภารกิจ มีหน้าที่ดำเนินการจัดการศึกษาและฝึกอบรมความรู้ ด้านการบรรเทาสาธารณภัย การค้นหาและช่วยชีวิตและความรู้ทั่วไปในการช่วยเหลือตนเองและผู้อื่นเมื่อเกิดภัยพิบัติต่างๆ ให้กับกำลังพลภายในกองทัพบกไทยส่วนราชการอื่นและประชาชนทั่วไป ทั้งการพัฒนาบุคลากรและผลิตครูด้านการบรรเทาสาธารณภัยที่มีทักษะความชำนาญและได้มาตรฐาน ตลอดจนการวิจัยปรับปรุงและพัฒนาการฝึกและการปฏิบัติงานด้านการบรรเทาสาธารณภัย ของกองทัพบกไทยให้มีความทันสมัยโดยมีผู้อำนวยการศูนย์ฝึกบรรเทาสาธารณภัย เป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ (1) ดำเนินการจัดการศึกษาและฝึกอบรมความรู้ด้านการบรรเทา สาธารณภัยการค้นหาและช่วยชีวิตและความรู้ทั่วไปในการช่วยเหลือตนเองและ ผู้อื่นเมื่อเกิดภัยพิบัติต่างๆ ให้กับกำลังพลภายในกองทัพบกไทยส่วนราชการอื่นและ ประชาชนทั่วไป ให้เป็นไปตามนโยบายของผู้บังคับบัญชา (2) จัดทำหลักสูตร/โครงการในการศึกษาการฝึกอบรมด้าน การบรรเทาสาธารณภัยการค้นหาช่วยชีวิตและความรู้ทั่วไป ในการช่วยเหลือตนเองและผู้อื่นเมื่อเกิดภัยพิบัติต่างๆรวมทั้งหลักสูตร/โครงการในการพัฒนา บุคลากร ผลิตครูด้านการบรรเทาสาธารณภัยที่มีทักษะ ความชำนาญ ได้มาตรฐานในการช่วยเหลือประชาชนผู้ประสบภัยที่เหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ ภัยที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน (3) การวิจัยปรับปรุงพัฒนาการฝึกและการปฏิบัติงานด้านการ บรรเทาสาธารณภัยของกองทัพบกไทยให้มีความทันสมัยสอดคล้องกับสภาพแวดล้อม สถานการณ์ภัยที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน

สำนักงานสนับสนุน หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

ภารกิจ มีหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับ การสนับสนุนและบริการรวมถึงงานด้านการส่งกำลังบำรุงทั้งปวงให้แก่หน่วยต่างๆของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา โดยมีผู้อำนวยการสำนักงานสนับสนุนเป็นผู้บังคับ บัญชารับผิดชอบ

ขอบเขตความรับผิดชอบและหน้าที่ที่สำคัญ

1. ดำเนินการเกี่ยวกับการเสนอความต้องการ จัดหา เก็บรักษา แจกจ่าย และจำหน่าย สิ่งอุปกรณ์ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา
2. ดำเนินการซ่อมบำรุงตามระบบซ่อมบำรุง ให้แก่หน่วยขึ้นตรง หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ที่เกินขีดความสามารถของหน่วย
3. ดำเนินการเกี่ยวกับ การบริการด้านการขนส่ง แร่งงาน การแพทย์ การก่อสร้าง การบำรุงรักษา อาคารสถานที่ และสาธารณูปโภค ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา
4. ดำเนินการเกี่ยวกับการธุรการกำลังพล แผนงาน การส่งกำลังบำรุง การเงิน การงบประมาณ การสื่อสารและสารสนเทศ ของสำนักงานสนับสนุน หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

ภาพที่ 4 โครงสร้างการจัดสำนักงานสนับสนุน

โดยแบ่งออกเป็น 6 กอง 1 กองร้อย ฝักบังคับบัญชา ดังนี้	
กองบังคับการ	มีหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับการวางแผน อำนวยการประสานงาน กำกับดูแล และดำเนินการด้านธุรการกำลังพล แผนงาน การส่งกำลังบำรุง การเงิน งบประมาณ การสื่อสาร และสารสนเทศของหน่วย ให้บรรลุภารกิจตามที่ได้รับมอบหมาย รวมถึงการสนับสนุนการบริการ การดูแลเลี้ยงดู การยุทธโยธา ในพื้นที่ส่วนราชการส่วนกลางของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา
กองจัดหา	มีหน้าที่ดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดหา การควบคุมและการจำหน่ายพัสดุต่างๆทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ให้เป็นไปตามระเบียบคำสั่งของทางราชการ และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนให้คำปรึกษาเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดหาและการแบ่งมอบสิ่งอุปกรณ์ให้แก่ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง
กองคลัง	มีหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับการเสนอความต้องการ การรับ การเก็บรักษา การบรรจุหีบห่อการแจกจ่าย การจำหน่าย การควบคุมทางบัญชี การตรวจสอบ ประเมินค่าสิ่งอุปกรณ์ การซ่อม จัดทำ บันทึกรายงานเกี่ยวกับปัญหาข้อมูล สถิติ คำแนะนำเกี่ยวกับการส่งกำลัง รวมทั้งการซ่อมบำรุงอุปกรณ์ ในระหว่างการเก็บรักษา การตั้งตำบลส่งกำลังหน้าการจัดตั้งเจ้าหน้าที่สนับสนุนการฝึกอบรมในงานส่งกำลัง
กองซ่อมบำรุง	มีหน้าที่เกี่ยวกับการกำหนดแผนงานการซ่อมบำรุง ดำเนินงานการซ่อมบำรุง ให้กับหน่วยขึ้นตรงหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ดำเนินการซ่อมบำรุง จัดทำบันทึกรายงานเกี่ยวกับปัญหา ข้อมูล สถิติ คำแนะนำ เกี่ยวกับการซ่อมบำรุง ตลอดจนการจัดชุดซ่อมเคลื่อนที่และจัดเจ้าหน้าที่สนับสนุนการอบรมในงานซ่อมบำรุง
กองแพทย์	มีหน้าที่วางแผน อำนวยการ ประสานงาน กำกับดูแลและให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้บังคับบัญชาเกี่ยวกับกิจการสายแพทย์ รวมทั้งดำเนินการด้านการรักษาพยาบาล และการเวชกรรมป้องกัน ให้แก่ข้าราชการลูกจ้าง ครอบครัว และ ประชาชนทั่วไป ในพื้นที่รับผิดชอบ และให้การสนับสนุนแพทย์เคลื่อนที่ทหารตามที่ได้รับมอบหมาย
กองขนส่ง	มีหน้าที่ดำเนินการขนส่งสิ่งอุปกรณ์และกำลังพล สนับสนุนส่วนราชการต่างๆ ในหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา รวมทั้งงานบรรเทาสาธารณภัย และสนับสนุนการขนส่งให้แก่ส่วนราชการอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย
ร้อย.บก.นทพ.	มีหน้าที่ดำเนินการ อำนวยการและประสานงานเกี่ยวกับการตรวจวินัย การจรรยาบรรณ บก.นทพ. การ รปภ. การรักษาการณ์ การบริการ สุขาภิบาล งานพิธี บก.นทพ. และสาธารณภัย

กองแพทย์ สำนักงานสนับสนุน หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

Medical Division, General Support Office [GSO] Armed Forces Development Command (AFDC)

ภาพที่ 5 กองแพทย์ สำนักงานสนับสนุน หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

ประวัติความเป็นมา

เมื่อครั้ง พณฯ จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ อดีตนายกรัฐมนตรีและผู้บัญชาการทหารสูงสุด มีดำริให้จัดตั้งกองอำนวยการกลางรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ (กรป.กลาง) ขึ้นเมื่อวันที่ 10 เม.ย.2505 นั้นไม่ปรากฏชัดว่ามีหน่วยงานใดเป็นผู้ดำเนินการรับผิดชอบสวัสดิการด้านการรักษาพยาบาลให้แก่ข้าราชการและลูกจ้างโดยตรง ทราบแต่เพียงว่ามีห้องปฐมพยาบาลเล็กๆตั้งอยู่ข้าง กกพ.กรป.กลาง ภายในอาคาร 6 สนามเสือป่า (ปัจจุบันคือสำนักพระราชวัง) มีแพทย์และพยาบาลจาก รพ.ยทหารบก มาให้บริการตรวจรักษาโรค โดยผู้ป่วยต้องมุงกุญเกล้า กรมพระพนาโบสถ์ยาไปซื้อยาจากรพ.พระมงกุฎเกล้า แล้วนำใบเสร็จมาตั้งเบิกเอง

ต่อมาในปี พ.ศ. 2519 มีการจัดตั้งสำนักการแพทย์ กองอำนวยการกลางรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ (ครั้งแรกใช้นามย่อ สกพ.กรป.กลาง ต่อมาเปลี่ยนเป็น สนพ.กรป.กลาง) ตั้งอยู่ที่ส่วนหลังของอาคาร 601 สนามเสือป่า เป็นอัตราเพื่อพลาง ผอ.สนพ.ฯ จัดจากตำแหน่งแพทย์ใหญ่ บก.ทหารสูงสุด (อัตรา พล.ต.) ในขณะนั้นมีการจัดตั้งหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ (นพค.) เพิ่มขึ้นตามภูมิภาคต่างๆ ทั่วประเทศ ซึ่งมีอัตราบรรจุเจ้าหน้าที่สายแพทย์ ได้แก่ นายแพทย์ ทันตแพทย์ พยาบาล นายทหารพยาบาล นายสิบพยาบาล จึงได้แบ่งกำลังบางส่วนมาปฏิบัติงานในส่วนกลาง ร่วมกับพยาบาลจากรพ.พระมงกุฎเกล้า ที่มาช่วยราชการจำนวน 6 นาย จัดชุดแพทย์เคลื่อนที่ออกให้บริการแก่ราษฎรในพื้นที่เป้าหมายในชนบทห่างไกล โดยทำงานหมุนเวียนกันตลอดปีและเวชภัณฑ์บางส่วนจัดซื้อมาใช้เป็นสวัสดิการแก่กำลังพลและครอบครัว

ในปี พ.ศ. 2534 ได้มีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างการจัดยุบ สนพ.กรป.กลาง จัดตั้ง กองแพทย์ สำนักงานสนับสนุน กองอำนวยการกลางรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ (กพท.สสน.กรป.กลาง) ซึ่งจัดตั้งตามอัตราเฉพาะกิจ (อนก.) เป็นครั้งแรก เมื่อวันที่ 1 พ.ค.2534 มีผู้อำนวยการกอง (อัตรา พ.อ./น.อ. พิเศษ) เป็นผู้บังคับบัญชา ปรับอัตราแพทย์ใหญ่ บก.ทหารสูงสุด ไปรวมกับ กองแพทย์ ยบ.ทหาร จัดตั้งเป็น สนพ.ทหาร กองแพทย์ฯ จัดตั้งขึ้นครั้งแรกอยู่ในส่วนบังคับบัญชา ต่อมาจึงโอนไปขึ้นกับ สำนักงานสนับสนุน กรป.กลาง (สสน.กรป.กลาง) ซึ่งอยู่ในพื้นที่ ยบ.ทหาร บางส่วน รับผิดชอบการรักษาพยาบาลใน

ที่ตั้งหน่วย และจัดชุดแพทย์เคลื่อนที่ทหาร ใช้เงินงบประมาณประจำปีในการจัดซื้อยาและเวชภัณฑ์มาให้บริการผู้ป่วย

ปี พ.ศ. 2540 กรป.กลาง มีการปรับ อฉก. อีกครั้งและเปลี่ยนนามหน่วยใหม่เป็น “หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา (นทพ.)” โดยปรับยุทธศาสตร์จากการต่อสู้เพื่อเอาชนะพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย มาเป็นการพัฒนาประเทศเพื่อเสริมสร้างความมั่นคง และบรรเทาสาธารณภัย กองแพทย์ฯ จึงเปลี่ยนนามหน่วยให้สอดคล้องกับหน่วยแม่เป็น กองแพทย์ สำนักงานสนับสนุน หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา (กพท.สสน.นทพ.) และดำเนินการจัดตั้ง “สถานพยาบาล นทพ.” ขึ้นตามระเบียบ กท. ว่าด้วยเงินรายรับสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๔๑ จัดทำระบบบัญชีเงินรายรับสถานพยาบาล เพื่อนำรายได้และผลกำไรมาหมุนเวียนจัดซื้อยาและเวชภัณฑ์ โดยผู้รับบริการสามารถนำไปเบิกทางราชการได้ ในปี พ.ศ. 2541 หน่วยย้ายที่ตั้งใหม่ โดยแบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนบังคับการ ตั้งอยู่ที่ สสน.นทพ. (บางซื่อ) และส่วนรักษาพยาบาล ตั้งอยู่ที่ชั้น 6 อาคารจัสมิน อินเทอร์เน็ตเซ็นทรัล ทาวเวอร์ ถ.แจ้งวัฒนะ อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี

ในปี พ.ศ.2547 ย้ายเข้าอาคารที่ตั้งปัจจุบัน เลขที่ 559 ถ.นางวรางษณา แขวงสีกัน เขตดอนเมือง กทม. มีการปรับปรุงพัฒนาระบบบริการ จัดตั้งห้องปฏิบัติการพยาธิกรรม และห้องปฏิบัติการพยาบาล (ห้องฉุกเฉิน) เพิ่มห้องตรวจทางทันตกรรม เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้รับบริการ

ปี พ.ศ. 2551 มีคำสั่งให้ยกเลิกตัวย่อ กพท.สสน.นทพ. ใช้เป็น กองแพทย์ สสน.นทพ. แทน ดำเนินการพัฒนาระบบสารสนเทศ เพื่อเข้าสู่ระบบการเบิกจ่ายเงินสวัสดิการค่ารักษาพยาบาลของข้าราชการ (เบิกจ่ายตรง) ของกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง ผู้รับบริการที่ผ่านการรับรองสิทธิทางอิเล็กทรอนิกส์แล้ว ไม่ต้องชำระค่าบริการอีก ส่วนงานชุดแพทย์เคลื่อนที่ทหาร นทพ. ได้เพิ่มโครงการแจกจ่ายแว่นสายตาผู้สูงอายุ ซึ่งได้รับการตอบสนองจากผู้รับบริการเป็นอย่างดี และคงยังดำเนินการอยู่จนถึงปัจจุบัน

เมื่อปลายปี พ.ศ.2554 เกิดเหตุมหาอุทกภัยครั้งใหญ่ในประเทศไทย กองแพทย์ สสน.นทพ. ได้จัดชุดแพทย์เคลื่อนที่ทหาร นทพ. เข้าดำเนินการให้ความช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ เขตดอนเมือง กทม. จังหวัดปทุมธานี ออยุธยา อ่างทอง และนครราชสีมา เป็นจำนวนถึง 41ชุด ควบคู่กับการรักษาพยาบาลผู้ประสบอุทกภัยที่เข้ามาอาศัยในศูนย์พักพิง นทพ. จำนวนกว่า 200 ครอบครัว โดยได้รับงบประมาณเพิ่มเติมจาก ศบภ.บก.ทท. และได้ปรับโครงสร้างและงบประมาณของชุดแพทย์เคลื่อนที่ทหาร นทพ. เพื่อรองรับและเตรียมความพร้อมในการบรรเทาสาธารณภัยในอนาคต

ปี พ.ศ. 2557 กองแพทย์ ฯ ได้เริ่มโครงการปรับปรุงอาคารสถานพยาบาล นทพ. โดยต่อเติมอาคารออกไปด้านทิศเหนือ เพิ่มพื้นที่ใช้สอยอีก 420 ตร.ม. เป็นห้องปฏิบัติการฉุกเฉินพร้อมที่จอดรถพยาบาล ห้องปฏิบัติการพยาธิกรรม ห้องประชุมอเนกประสงค์ ห้องพักเจ้าหน้าที่ พร้อมสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ และปรับปรุงอาคารเดิม เพิ่มห้องตรวจโรคให้เพียงพอต่อผู้รับบริการ ปรับปรุงภูมิทัศน์ทั้งภายนอกและภายในอาคารให้สวยงามทันสมัย เพิ่มพื้นที่จอดรถสำหรับเจ้าหน้าที่ และผู้รับบริการ จัดหารถพยาบาลสมรรถนะสูง (Mobile CCU) เพิ่มเติม จำนวน 1 คัน เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการช่วยเหลือผู้ป่วยขั้นวิกฤต และสนับสนุนการบรรเทาสาธารณภัย

ปี พ.ศ. 2560 กองแพทย์ ฯ ได้เริ่มติดตั้งเครื่องเอกซเรย์ดิจิทัลแบบไม่ต้องใช้ฟิล์ม เอกซเรย์และล้างฟิล์ม สามารถส่งภาพให้แพทย์สามารถดูภาพเอกซเรย์และวินิจฉัยได้จากจอคอมพิวเตอร์ที่

ห้องตรวจแพทย์ได้ทันทีหลังจากเอกซเรย์ในด้านการให้บริการตรวจรักษา กองแพทย์ฯได้เพิ่มห้องตรวจรักษา สำหรับผู้ป่วยVIPและนายทหารชั้นผู้ใหญ่ จัดเพิ่มเติมเตียงกันฉากสำหรับผู้ป่วยฝังเข็มรักษาโรค และปรับปรุงภูมิทัศน์ทั้งภายนอกอาคารกองแพทย์ฯเพิ่มเติมให้สวยงาม

ปี พ.ศ. 2561 กองแพทย์ ฯ ปรับปรุงห้องแผนกเภสัช ห้องยา ห้องเก็บเงินรายรับ ห้องน้ำชายหญิงและห้องน้ำผู้พิการให้กับผู้มารับบริการ จัดซื้ออุปกรณ์วินิจฉัยโรคทางการแพทย์เพิ่มเติม ได้แก่ เครื่องอัลตราซาวนด์ ตลอดจนปรับปรุงอาคารกองแพทย์ฯตึกเดิมชั้น 2 ในส่วนห้องแผนกคลังสิ่งอุปกรณ์ สายแพทย์ ห้องแผนกเวชกรรมป้องกัน และห้องนวดแผนไทย

การให้บริการรักษาพยาบาลในที่ตั้งของหน่วยนั้น ดำเนินการในรูปสถานพยาบาล ตามระเบียบ กท. ว่าด้วยเงินรายรับของสถานพยาบาล พ.ศ. 2551 (ฉบับปัจจุบัน) และระเบียบ นทพ. ว่าด้วยการปฏิบัติงานของสถานพยาบาล หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา พ.ศ. 2553 (ฉบับปัจจุบัน) โดยแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารสถานพยาบาล นทพ. ซึ่งมี ผอ.สสน.นทพ. เป็นประธานคณะกรรมการ ทำหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติงาน

ภารกิจ

1. เป็นฝ่ายกิจการพิเศษของผู้บังคับบัญชา มีหน้าที่วางแผน เสนอแนะ จัดทำประมาณการ กำกับดูแลด้านการแพทย์ การรักษาพยาบาล การเวชกรรมป้องกัน และการส่งต่อผู้ป่วยอย่างมีประสิทธิภาพ
2. ให้บริการรักษาพยาบาลแก่ข้าราชการ พนักงานราชการ ลูกจ้าง ครอบครัวตลอดจนประชาชนทั่วไป ในด้าน อายุรกรรม ศัลยกรรม พยาธิกรรม รังสีกรรม ทันตกรรม ฝังเข็ม นวดแผนไทย และการให้คำแนะนำด้านการแพทย์
3. จัดชุดแพทย์เคลื่อนที่ทหาร สนับสนุนภารกิจของ นทพ. และ กองบัญชาการกองทัพไทย โดยให้บริการแก่ประชาชนในพื้นที่ เป้าหมาย เพื่อการปฏิบัติภารกิจจิตวิทยา การบรรเทาสาธารณภัย และการช่วยเหลือประชาชน
4. ดำเนินการด้านเวชกรรมป้องกัน การสุขภาพและควบคุมโรคติดต่อ การตรวจสุขภาพประจำปีให้แก่กำลังพล การประชาสัมพันธ์ และจัดการอบรมให้ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการดูแลรักษาสุขภาพร่างกายและจิตใจ เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตให้กับกำลังพล

ภาพที่ 6 ผังโครงสร้างการจัดหน่วย กองแพทย์ สสน.นทพ.

ตารางที่ 1 อัตรากำลังพลกองแพทย์

ทำเนียบกำลังพล กองแพทย์ สสน.นทพ.

ตำแหน่ง	อัตรา	จำนวน	เหล่า	หมายเหตุ
ผู้อำนวยการกอง	พ.อ.(พ)	1	พ.	
รองผู้อำนวยการกอง	พ.อ.	1	พ.	
ประจำกอง	พ.ท.	1	พ.	
ประจำกอง	พ.ต.	1	พ.	
ประจำกอง	จ.ส.อ.(พ)	1	สบ.	
นายทหารธุรการและกำลังพล	ร.อ.	1	ขว.	
นายทหารส่งกำลัง	พ.ต.	1	พ.	
นายทหารทะเบียนและสถิติ	ร.อ.	1	สบ.	
นายทหารการเงิน	ร.อ.	1	กง.	
เสมียนการเงิน	จ.ส.อ.	1	กง.	
เสมียนการเงิน	ส.อ.	1	กง.	
เสมียน	จ.ส.อ.	1	สบ.	
เสมียน	ส.อ.	3	สบ.	
พลขับรถพยาบาล	จ.ส.อ.	2	ขส.	
พลขับรถพยาบาล	ส.อ.	3	ขส.	
นายทหารชำนาญงาน	ร.ท.	1	พ.	

หัวหน้าแผนกแผนกตรวจ	พ.ท.	1	พ.	
นายแพทย์	พ.ท.	3	พ.	
นายแพทย์	พ.ต.	1	พ.	
นายแพทย์	ร.อ.	2	พ.	
นายแพทย์	ร.อ.	1	พ.	
อายุรแพทย์	พ.ท.	1	พ.	
รังสีแพทย์	พ.ต.	1	พ.	
นายทหารเทคนิคการแพทย์	พ.ต.	1	พ.	
พยาบาล	พ.ต.	2	พ.	
พยาบาล	พ.ต.	2	พ.	
พยาบาล	ร.อ.	5	พ.	
นายทหารพยาบาล	ร.อ.	7	พ.	
เจ้าหน้าที่รังสี	จ.ส.อ.	1	พ.	
เจ้าหน้าที่รังสี	ส.อ.	1	พ.	
เจ้าหน้าที่พยาธิ	จ.ส.อ.	1	พ.	
เจ้าหน้าที่พยาธิ	ส.อ.	1	พ.	
เจ้าหน้าที่พยาบาล	จ.ส.อ.	2	พ.	
เจ้าหน้าที่พยาบาล	ส.อ.	6	พ.	
หัวหน้าแผนกทันตแพทย์	พ.ท.	1	พ.	
ทันตแพทย์	พ.ต.	5	พ.	
ทันตแพทย์	ร.อ.	3	พ.	
เจ้าหน้าที่ทันตกรรม	จ.ส.อ.	1	พ.	
เจ้าหน้าที่ทันตกรรม	ส.อ.	6	พ.	
หัวหน้าแผนกเภสัชกร	พ.ท.	1	พ.	
เภสัชกร	พ.ต.	1	พ.	
เภสัชกร	ร.อ.	1	พ.	
เจ้าหน้าที่เภสัชกรรม	จ.ส.อ.	1	พ.	
เจ้าหน้าที่เภสัชกรรม	ส.อ.	6	พ.	
หัวหน้าแผนกเวชกรรมป้องกัน	พ.ท.	1	พ.	
นายทหารเวชกรรมป้องกัน	พ.ต.	1	พ.	
นายทหารเวชกรรมป้องกัน	ร.อ.	1	พ.	
เจ้าหน้าที่เวชกรรมป้องกัน	จ.ส.อ.	1	พ.	
เจ้าหน้าที่เวชกรรมป้องกัน	ส.อ.	4	พ.	
หัวหน้าแผนกคลัง	พ.ท.	1	พ.	
ประจำแผนก	พ.ต.	1	พธ.	

ประจำแผนก	ร.อ.	2	พ.	
เจ้าหน้าที่คลัง	จ.ส.อ.	1	สบ.	
เจ้าหน้าที่คลัง	ส.อ.	1	สบ.	
เจ้าหน้าที่บัญชีคุม	จ.ส.อ.	1	สบ.	
เจ้าหน้าที่บัญชีคุม	ส.อ.	1	สบ.	
โดยแบ่งเป็น	สัญญาบัตร	33	นาย	
	ประทวน	61	นาย	
จำนวนรวม		94	นาย	

การวิเคราะห์สถานะแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ (SWOT ANALYSIS)

การวิเคราะห์สภาพภายในองค์กร (7-S Framework) กรอบการวิเคราะห์ปัจจัยภายใน จะใช้การวิเคราะห์คุณลักษณะขององค์กร 7 ประการ ของ McKinnery (McKinney 7-S Framework) ซึ่งตัวแปรดังกล่าวมีส่วนสำคัญต่อความสำเร็จขององค์กร 7-S ประกอบด้วย

โครงสร้างองค์กร (Structure : S1) จะพิจารณาลักษณะขององค์กรที่มีประโยชน์ต่อการจัดทำกลยุทธ์ขององค์กร โดยวิเคราะห์โครงสร้างองค์กรที่ได้ตั้งขึ้นตามกฎหมาย การแบ่งหน่วยงาน การมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบ และสายการบังคับบัญชา ถ้าโครงสร้างองค์กรมีความเหมาะสมและสอดคล้องต่อกลยุทธ์ที่เลือกใช้ก็จะเป็นจุดแข็งขององค์กร แต่ถ้าโครงสร้างขององค์กรไม่เหมาะสมและสอดคล้องกับกลยุทธ์ที่เลือกใช้ก็จะเป็นจุดอ่อนขององค์กร

กลยุทธ์ขององค์กร (Strategy : S2) ได้แก่ กิจกรรมหรือการดำเนินงาน ภายในองค์กรที่ใญ่ถูกวางแผนขึ้นมา เพื่อให้สอดคล้องและเหมาะสมต่อการเปลี่ยนแปลงของสถานะแวดล้อมภายนอกและภายในองค์กร กลยุทธ์ขององค์กรมีวัตถุประสงค์ เพื่อช่วยให้องค์กรมีความสามารถสร้างกลยุทธ์ขององค์กรที่มีความสัมพันธ์กับโครงสร้างขององค์กรอย่างใกล้ชิด เนื่องจากการจัดโครงสร้างขององค์กรนั้นจะต้องเป็นไปตามกลยุทธ์ขององค์กรนั้น ๆ (Structure Follows Strategy)

ระบบการปฏิบัติงานขององค์กร (Systems : S3) หรือการดำเนินงานภายในองค์กร ได้แก่ ระบบหรือขั้นตอนการดำเนินงานภายในองค์กร ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการที่ช่วยให้องค์กรสามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ บริหารจัดการองค์กรบรรลุวัตถุประสงค์ เช่น ระบบการวางแผน ระบบตามงบประมาณและระบบบัญชี ระบบในการสรรหาและคัดเลือกบุคลากร ระบบในการฝึกอบรม ระบบในการติดต่อสื่อสาร ระบบหรือขั้นตอนการทำงานเหล่านี้จะบ่งบอกถึงวิธีการทำงานต่าง ๆ ขององค์กร

แบบแผนการบริหาร (Style : S4) การบริหารหรือพฤติกรรมในการบริหารงานของผู้บริหารระดับสูง คลิภาพ ภาวะผู้นำและคุณธรรม เนื่องจากการกระทำหรือพฤติกรรมของผู้บริหารระดับสูง จะมีอิทธิพลต่อความรู้สึกนึกคิดของบุคลากรภายในองค์กรมากกว่าคำพูดของผู้บริหาร หากผู้บริหารมีภาวะผู้นำที่ดีจะสามารถนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จพร้อมด้วยคุณธรรม

บุคลากรในองค์กร (Staff : S5) ประกอบด้วยบุคลากรทุกระดับภายในองค์กร ทั้งในเรื่องจำนวนบุคลากรที่เพียงพอ รวมทั้งแบบแผนและพฤติกรรมต่าง ๆ ที่องค์กรแสดงและปฏิบัติต่อพนักงานภายในองค์กร เช่น การมอบหมายให้ฝ่ายบุคคลเป็นผู้ดูแลเกี่ยวกับด้านการบุคลากรทั้งหมด หรือการที่ผู้บริหารระดับสูงเข้ามาเกี่ยวข้องต่อการจูงใจและพัฒนาบุคลากร

ทักษะ ความรู้ และความสามารถของบุคลากร (Skills : S6) เช่น ความสามารถและทักษะขององค์กรในการให้บริการ ความสามารถในด้านวิจัยและพัฒนา ความสามารถด้านการตลาด และความสามารถด้านการเงิน เป็นต้น

ค่านิยมร่วมกัน (Shared Values : S7) ได้แก่ แนวคิดร่วมกัน ค่านิยม ความคาดหวังขององค์กร ซึ่งมักจะไม่ได้เขียนไว้อย่างเป็นทางการ เป็นแนวคิดพื้นฐานขององค์กรแต่ละแห่ง รวมทั้งสิ่งที่ต้องการให้องค์กรเป็นในอนาคตข้างหน้า องค์กรที่มีความเป็นเลิศในการบริหารมักจะมีค่านิยมร่วมกันที่ก่อให้เกิดปัจจัยแห่งความสำเร็จในการบริหาร

ตาราง ที่ 2 การวิเคราะห์สภาพภายในองค์กร 7-S กองแพทย์ สสน.นทพ.

7 s model	Strength	Weakness
1.โครงสร้าง (Structure : S1)	1.โครงสร้างองค์กรมีการจัดอัตราเฉพาะกิจที่ชัดเจน 2.เน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกระดับชั้น 3.ขอบเขตงานรับผิดชอบมีความชัดเจน	1.สัดส่วนโครงสร้างอัตรากำลังไม่สมดุล มีจำนวนแพทย์มากกว่าพยาบาลวิชาชีพ
2.กลยุทธ์ (Strategy : S2)	1.หน่วยเหนือมีการกำหนดกลยุทธ์ ยุทธศาสตร์ สอดคล้องกับนโยบาย ที่เป็นปัจจุบัน 2.มีการกำหนดแผนงานที่ต้องดำเนินการตามกรอบในงบประมาณ	1.ยังไม่ได้จัดทำแผนปฏิบัติการที่เป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อยึดถือเป็นแนวทางร่วมกันอย่างชัดเจน
3.ระบบการปฏิบัติงาน (Systems : S3)	1.คำนึงถึงผลประโยชน์ของผู้รับบริการ 2.มีช่องทางในการเข้าถึงระบบบริการ ข้อมูลสุขภาพ และเสนอข้อร้องเรียนต่อบุคคล องค์กรได้อย่างเปิดเผย 3.มีระเบียบวินัยปฏิบัติตามแบบธรรมเนียมทหาร 4.มีระบบ Internet ในหน่วยงานในการใช้งาน/ให้บริการ มีหลักธรรมาภิบาล ความโปร่งใส	1.ระบบในการสรรหาและคัดเลือกบุคลากรด้านแพทย์ต้องรอการปรับย้ายจากเหล่าทัพหรือทำแผนขอสอบบรรจุ/ไม่สามารถผลิตได้เอง 3.มีภารกิจหรือนโยบายเร่งด่วนส่งผลต่อการบริหารจัดการกำลังพล
4.แบบแผนการบริหาร (Style : S4)	1.ผู้บริหารรับฟังความคิดเห็นขอผู้ใต้บังคับบัญชา 2.สนับสนุนการมีส่วนร่วมของผู้ใต้บังคับบัญชา 3. ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการพัฒนา งาน 4.เป็นตัวอย่างที่ดีในการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล	1.ภารกิจของหน่วยมีความหลากหลายทั้งบทบาทด้านการรักษาพยาบาลในที่ตั้ง การสนับสนุนบรรเทาสาธารณภัย การจัดชุดแพทย์เคลื่อนที่ และการตอบสนองภารกิจของผู้บังคับบัญชาที่เป็นนโยบายเร่งด่วนสนับสนุนกิจกรรมด้านการแพทย์ นอกเหนือจากแผนงานที่กำหนด
5.บุคลากรในองค์กร (Staff : S5)	1.มีอุดมการณ์ยึดมั่นในเกียรติและศักดิ์ศรี ความเป็นทหารอาชีพ พร้อมทุ่มเทในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มกำลังความสามารถ 2.ทีมงาน ให้ความร่วมมือในการทำงาน 3.มีช่องทางในการเพิ่มพูนความรู้และความชำนาญในการปฏิบัติงาน	1.การพัฒนาสมรรถนะบุคลากรสายแพทย์ต้องรอตามกรอบแผนงานประจำปี เนื่องจากมีข้อจำกัดด้านการขาดแคลนกำลังพล

6.ทักษะความรู้และความสามารถของบุคลากร (Skills : S6)	1.บุคลากรมีความรู้ทักษะและความชำนาญเหมาะสมกับงานที่รับผิดชอบ	1.มีการโยกย้ายบ้อย ทำให้ขาดความชำนาญในหน้าที่ 2.ขาดทักษะในการใช้ระบบเทคโนโลยี 3.ขาดบุคลากรที่มีความชำนาญเฉพาะด้าน
7.ค่านิยมร่วมกัน (Shared Values : S7)	1.ถือระเบียบและธรรมเนียมทหารขององค์กรร่วมกัน 2.ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง	1.การปฏิบัติของบุคลากรตามค่านิยม/วัฒนธรรม มีความหลากหลาย

การตรวจสอบแวดล้อมภายนอกองค์กร C-PEST

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกโดยนำปัจจัย 5 ด้านที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการหน่วยงานให้บรรลุวัตถุประสงค์มาวิเคราะห์ ให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ได้แก่

1. ด้านพฤติกรรมของผู้รับบริการ (Customer Behaviors : C) วิเคราะห์ในเรื่องผู้รับผลประโยชน์ผู้รับบริการผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ชุมชนที่อยู่โดยรอบ สภาพของคู่แข่งและการแข่งขัน ฯลฯ
2. ด้านการเมืองและกฎหมาย (Political and legal factors : P) วิเคราะห์ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๒ นโยบายรัฐบาล นโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม นโยบายของต้นสังกัด กฎ ระเบียบที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการหน่วยงาน ฯลฯ
3. ด้านเศรษฐกิจ (Economic factors : E) วิเคราะห์สภาพและแนวโน้มเศรษฐกิจ สภาพเศรษฐกิจของชุมชน ประชาชน ภาวะทางการเงิน การว่างงาน อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ฯลฯ
4. ด้านสังคมและวัฒนธรรม (Social-cultural factors : S) วิเคราะห์โครงสร้างประชากร ค่านิยม ความเชื่อ วัฒนธรรม แนวคิด สภาพและกระแสสังคมและชุมชนที่ล้อมรอบ ความต้องการของสังคม ปัญหาของสังคม เครือข่ายความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน
5. ด้านเทคโนโลยี (Technological factors : T) วิเคราะห์ในเรื่องความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี เทคโนโลยีสารสนเทศเทคโนโลยีการบริหารการเข้าถึงระบบเครือข่าย

ตารางที่ 3 แสดงการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร โดยการใช้ C-PEST

ประเด็นการวิเคราะห์	ประเด็นที่เป็นโอกาส (Opportunities)	ประเด็นที่เป็นอุปสรรค (Treat)
1.ด้านพฤติกรรมของผู้รับบริการ (Customer Behaviors : C)	1.มีระบบและเครือข่ายการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรคในชุมชน 2.มีทางเลือกด้านบริการสุขภาพมากขึ้น	1.เกิดการระบาดและโรคติดต่อที่ยังป้องกันไม่ได้ เช่น โควิด-19, ไข้เลือดออก 2.พฤติกรรมสุขภาพเสี่ยงต่อการเกิดโรค 3.ปัญหาสุขภาพของประชากรมีความรุนแรงและซับซ้อนเพิ่มขึ้น
2.ด้านการเมืองและกฎหมาย (Political and legal factors : P)	1. มีนโยบายด้านสุขภาพที่ทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการได้ง่าย 2.มีกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคและสิทธิของผู้รับบริการ 3. มีการจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติม	1.นโยบายเร่งด่วนไม่ได้อยู่ในแผนยุทธศาสตร์และมีมาเรื่อยๆ เพิ่มภาระงาน 2.การร้องเรียนที่ไม่เป็นธรรม
3.ด้านเศรษฐกิจ (Economic factors : E)	1.ประชาชนยอมจ่ายเงินลงทุนเพื่อดูแลสุขภาพมากขึ้น 2.ธุรกิจด้านสุขภาพและความงามขยายตัวขึ้น	1.ค่าครองชีพสูงขึ้นส่งผลให้ต้นทุนบริการสูงขึ้น ค่ายาและเวชภัณฑ์แพงขึ้น
4.ด้านสังคมและวัฒนธรรม (Social-cultural factors : S)	1.ค่านิยมด้านการแพทย์ทางเลือกมากขึ้น 2.พฤติกรรมของดารานักแสดงมีอิทธิพลต่อการสร้างเสริมสุขภาพและการออกกำลังกายของประชาชน	1.การก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุ ปัญหาด้านสุขภาพจะเพิ่มขึ้น ผู้สูงอายุขาดการดูแลเอาใจใส่ 2.มีความเหลื่อมล้ำของการเข้าถึงบริการ 3.มีการผลิตยาและเวชภัณฑ์ปลอมเพิ่มมากขึ้น
5.ด้านเทคโนโลยี (Technological factors : T)	1.ระบบ IT มีความทันสมัยขึ้น ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพได้รวดเร็วมากขึ้น 2.มีช่องทางในการรับส่งข้อมูลเพิ่มมากขึ้น 3.นำเทคโนโลยีมาใช้ในการดูแลสุขภาพ	1.สื่อเผยแพร่ข้อมูลบางอย่างที่ส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมลอกเลียนแบบที่ไม่เหมาะสม 2.มีการใช้ช่องทางสื่อในการโฆษณาสินค้าด้านสุขภาพเกินจริงมากขึ้น

2.3.3 การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ (SWOT ANALYSIS) SWOT ANALYSIS

สภาพแวดล้อมภายใน

จุดแข็ง (Strengths)

1. โครงสร้างองค์กรมีการจัดอัตราเฉพาะกิจที่ชัดเจน
2. เน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกระดับชั้น
3. ขอบเขตงานรับผิดชอบมีความชัดเจนและเป็นลายลักษณ์อักษร
4. หน่วยเหนือมีการกำหนดกลยุทธ์ ยุทธศาสตร์ สอดคล้องกับนโยบาย ที่เป็นปัจจุบัน
5. มีการกำหนดแผนงานที่ต้องดำเนินการตามวงรอบในปีงบประมาณ
6. คำนึงถึงผลประโยชน์ของผู้รับบริการ
7. มีช่องทางในการเข้าถึงระบบบริการข้อมูลสุขภาพ และเสนอข้อร้องเรียนต่อบุคคล องค์กรได้

อย่างเปิดเผย

8. มีระเบียบวินัยปฏิบัติตามแบบธรรมเนียมทหาร
9. มีระบบ Internet ในหน่วยงานในการใช้งาน/ให้บริการ มีหลักธรรมาภิบาล ความโปร่งใส
10. ผู้บริหารรับฟังความคิดเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชา
11. สนับสนุนการมีส่วนร่วมของผู้ใต้บังคับบัญชา
12. ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการพัฒนางาน
13. เป็นตัวอย่างที่ดีในการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล
14. มีอุดมการณ์ยึดมั่นในเกียรติและศักดิ์ศรี ความเป็นทหารอาชีพ พร้อมทุ่มเทในการปฏิบัติ

หน้าที่อย่างเต็มกำลังความสามารถ

15. ทีมงาน ให้ความร่วมมือในการทำงาน
16. มีช่องทางในการเพิ่มพูนความรู้และความชำนาญในการปฏิบัติงาน
17. บุคลากรมีความรู้ทักษะและความชำนาญเหมาะสมกับงานที่รับผิดชอบ
18. ถือระเบียบและธรรมเนียมทหารขององค์กรร่วมกัน
19. ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง

จุดอ่อน (Weaknesses)

1. สัตสวนโครงสร้างอัตรากำลังไม่สมดุล มีจำนวนแพทย์มากกว่าพยาบาลวิชาชีพ
2. ยังไม่ได้จัดทำแผนปฏิบัติการที่เป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อยึดถือเป็นแนวทางร่วมกันอย่างชัดเจน
3. ระบบในการสรรหาและคัดเลือกบุคลากรทางด้านแพทย์ต้องรอการปรับย้ายจากเหล่าทัพ หรือทำแผนขอสอบบรรจุ/ไม่สามารถผลิตได้เอง
4. มีการกิจหรือนโยบายเร่งด่วนส่งผลต่อการบริหารจัดการกำลังพล
5. การกิจของหน่วยมีความหลากหลายทั้งบทบาทด้านการรักษาพยาบาลในที่ตั้ง การสนับสนุนบรรเทาสาธารณภัย การจัดชุดแพทย์เคลื่อนที่ และการตอบสนองภารกิจของผู้บังคับบัญชาที่เป็นนโยบายเร่งด่วน สนับสนุนกิจกรรมด้านการแพทย์ นอกเหนือจากแผนงานที่กำหนด
6. การพัฒนาสมรรถนะบุคลากรสายแพทย์ต้องรอตามวงรอบแผนงานประจำปี เนื่องจากมีข้อจำกัดด้านการขาดแคลนกำลังพล
7. มีการโยกย้ายบ่อย ทำให้ขาดความชำนาญในหน้าที่
8. ขาดทักษะในการใช้ระบบเทคโนโลยี
9. ขาดบุคลากรที่มีความชำนาญเฉพาะด้าน
10. การปฏิบัติของบุคลากรตามค่านิยม/วัฒนธรรมมีความหลากหลาย

สภาพแวดล้อมภายนอก

โอกาส (Opportunities)

1. มีระบบและเครือข่ายการสร้างเสริมสุขภาพ การป้องกันโรคในชุมชน
2. มีทางเลือกด้านบริการสุขภาพมากขึ้น
3. มีนโยบายด้านสุขภาพที่ทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการได้ง่าย
4. มีกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคและสิทธิของผู้รับบริการ
5. มีการจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติม
6. ประชาชนยอมจ่ายเงินลงทุนเพื่อดูแลสุขภาพมากขึ้น
7. ธุรกิจด้านสุขภาพและความงามขยายตัวขึ้น
8. ค่านิยมด้านการแพทย์ทางเลือกมากขึ้น
9. พฤติกรรมของดารานักแสดงมีอิทธิพลต่อการสร้างเสริมสุขภาพและการออกกำลังกายของประชาชน
10. ระบบ IT มีความทันสมัยขึ้น ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพได้รวดเร็วมากขึ้น
11. มีช่องทางในการรับส่งข้อมูลเพิ่มมากขึ้น
12. นำเทคโนโลยีมาใช้ในการดูแลสุขภาพ

อุปสรรค (Treat)

1. เกิดการระบาดและโรคติดต่อที่ยังป้องกันไม่ได้ เช่น โควิด-19, ไข้เลือดออก
2. พฤติกรรมสุขภาพเสี่ยงต่อการเกิดโรค
3. ปัญหาสุขภาพของประชากรมีความรุนแรงและซับซ้อนเพิ่มขึ้น
4. นโยบายเร่งด่วนไม่ได้อยู่ในแผนยุทธศาสตร์และมีมาเรื่อยๆ เพิ่มภาระงาน
5. การร้องเรียนที่ไม่เป็นธรรม
6. ค่าครองชีพสูงขึ้น ส่งผลให้ต้นทุนบริการสูงขึ้น ค่ายาและเวชภัณฑ์แพงขึ้น
7. ประชาชนต้องใช้เงินจำนวนมากในการจ่ายค่ารักษาพยาบาล
8. การก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุ ปัญหาด้านสุขภาพจะเพิ่มขึ้น ผู้สูงอายุขาดการดูแลเอาใจใส่
9. มีความเหลื่อมล้ำของการเข้าถึงบริการ

10. มีการผลิตยาและเวชภัณฑ์ปลอมเพิ่มมากขึ้น
11. สื่อเผยแพร่ข้อมูลบางอย่างที่ส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมลอกเลียนแบบที่ไม่เหมาะสม
12. มีการใช้ช่องทางสื่อในการโฆษณาสินค้าด้านสุขภาพเกินจริงมากขึ้น

การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ (SWOT ANALYSIS) ทั้งสภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอกพบที่มีความสอดคล้องกับภารกิจบริบทของหน่วยและวัฒนธรรมขององค์กรในปัจจุบัน

การประเมินสภาวะแวดล้อมทางยุทธศาสตร์

การกำหนดค่าน้ำหนักคะแนนการประเมินสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกผู้ศึกษาส่งแบบวิเคราะห์การถ่วงน้ำหนักภายในและภายนอกให้กับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชา แพทย์พยาบาล และกำลังพล จำนวนทั้งสิ้น 5 คน โดยให้พิจารณาตามหลักการและความสำคัญว่าปัจจัยด้านใดเป็นจุดแข็งหรือปัญหาต่อองค์กรมาก ให้กำหนดน้ำหนักคะแนนมากกว่า รายการที่เป็นจุดแข็งหรือปัญหาต่อองค์กรน้อย โดยให้คะแนนรวมของทุกข้อรวมกันเป็น 1 น้ำหนักในแต่ละด้านอาจเท่ากันหรือไม่เท่ากันก็ได้ ขึ้นอยู่กับความสำคัญ ได้ผลดังตารางนี้

ตารางที่ 4 ค่าน้ำหนักของรายการปัจจัยสิ่งแวดล้อมภายใน

รายการ ปัจจัยสิ่งแวดล้อมภายใน	คนที่	1	2	3	4	5	$\bar{X}$
S1: โครงสร้างองค์กร (Structure)		0.10	0.15	0.15	0.10	0.10	0.12
S2: กลยุทธ์ขององค์กร (Strategy)		0.15	0.15	0.10	0.15	0.15	0.14
S3: ระบบในการดำเนินงานขององค์กร (Systems)		0.15	0.15	0.15	0.15	0.15	0.15
S4: แบบแผนหรือพฤติกรรมในการบริหารของผู้บริหารระดับสูง (Style)		0.20	0.20	0.20	0.20	0.20	0.20
S5: บุคลากรในองค์กร (Staff)		0.15	0.15	0.15	0.15	0.15	0.15
S6: ความรู้ความสามารถของบุคลากร (Staffs)		0.15	0.10	0.20	0.15	0.15	0.15
S7: ค่านิยมร่วมกัน (Shared Value)		0.10	0.10	0.05	0.10	0.10	0.09
น้ำหนักคะแนนรวม		1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00

ตารางที่ 5 ค่าน้ำหนักของรายการปัจจัยสิ่งแวดล้อมภายนอก

รายการ ปัจจัยสิ่งแวดล้อมภายนอก	คนที่	1	2	3	4	5	$\bar{X}$
C : พฤติกรรมของลูกค้า		0.20	0.25	0.20	0.20	0.15	0.20
P : การเมืองและกฎหมาย		0.20	0.20	0.20	0.20	0.25	0.21
E : เศรษฐกิจ		0.20	0.20	0.25	0.15	0.25	0.21
S : สังคมและวัฒนธรรม		0.20	0.15	0.15	0.20	0.15	0.17
T : เทคโนโลยี		0.20	0.20	0.20	0.25	0.20	0.21
น้ำหนักคะแนนรวม		1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00

การวิเคราะห์องค์กรโดยการประเมินสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก

ผู้ศึกษาส่งแบบสอบถามโดยให้กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชา แพทย์ พยาบาล และกำลังพล จำนวนทั้งสิ้น 5 คน พิจารณาประเด็น และวิเคราะห์ว่าประเด็นดังกล่าวส่งผลต่อการปฏิบัติงานของกองแพทย์ ในช่องสี่เทา โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

- 5 คะแนน หมายถึง ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของกองแพทย์มากที่สุด
- 4 คะแนน หมายถึง ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของกองแพทย์มาก
- 3 คะแนน หมายถึง ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของกองแพทย์ปานกลาง
- 2 คะแนน หมายถึง ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของกองแพทย์น้อย
- 1 คะแนน หมายถึง ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของกองแพทย์น้อยที่สุด

ผู้วิจัยได้นำผลคะแนนของทุกคนมาหาค่าเฉลี่ย ได้ผลดังตารางที่ 6 และตารางที่ 7 ดังนี้

ตารางที่ 6 การให้คะแนนสภาพแวดล้อมภายใน 7S

ประเด็นสำคัญ	สภาพแวดล้อมภายใน : จุดแข็ง		สภาพแวดล้อมภายใน : จุดอ่อน	
	คะแนนเฉลี่ย	Strength	คะแนนเฉลี่ย	Weakness
1.โครงสร้าง (Structure : S1)	3.35	S1. โครงสร้างองค์กรมีการจัดอัตราเฉพาะกิจที่ชัดเจน	3.60	W1. สัดส่วนโครงสร้างอัตรากำลังไม่สมดุล มีจำนวนแพทย์มากกว่าพยาบาลวิชาชีพ
	4.22	S2. เน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกระดับชั้น		
	3.60	S3. ขอบเขตงานรับผิดชอบมีความชัดเจน		
2.กลยุทธ์ (Strategy : S2)	4.40	S4. หน่วยเหนือมีการกำหนดกลยุทธ์ยุทธศาสตร์ สอดคล้องกับนโยบายที่เป็นปัจจุบัน	4.15	W2. ยังไม่ได้จัดทำแผนปฏิบัติการที่เป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อยึดถือเป็นแนวทางร่วมกันอย่างชัดเจน
	3.80	S5. มีการกำหนดแผนงานที่ต้องดำเนินการตามวงรอบในปีงบประมาณ		
3.ระบบการปฏิบัติงาน (Systems : S3)	4.12	S6. คำนึงถึงผลประโยชน์ของผู้รับบริการ	4.24	W3. ระบบในการสรรหาและคัดเลือกบุคลากรด้านแพทย์ต้องรอการปรับย้ายจากเหล่าทัพ หรือทำแผนขอสอบบรรจุ/ไม่สามารถผลิตได้เอง
	3.90	S7. มีช่องทางในการเข้าถึงระบบบริการข้อมูลสุขภาพ และเสนอข้อร้องเรียนต่อบุคคล องค์กรได้อย่างเปิดเผย		
	4.10	S8. มีระเบียบวินัยปฏิบัติตามแบบธรรมเนียมทหาร	4.25	W4. มีภารกิจหรือนโยบายเร่งด่วนส่งผลต่อการบริหารจัดการกำลังพล
	4.00	S9. มีระบบ Internet ในหน่วยงานในการใช้งาน/ให้บริการ มีหลักธรรมาภิบาล ความโปร่งใส		
4.แบบแผนการบริหาร (Style : S4)	3.50	S10. ผู้บริหารรับฟังความคิดเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชา	4.30	W5. ภารกิจของหน่วยมีความหลากหลายทั้งบทบาทด้านการรักษาพยาบาลในที่ตั้ง การสนับสนุนบรรเทาสาธารณภัย การจัดชุดแพทย์เคลื่อนที่ และการตอบสนองภารกิจของ
	3.50	S11. สนับสนุนการมีส่วนร่วมของผู้ใต้บังคับบัญชา		
	3.52	S12. ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการพัฒนางาน		

	3.40	S13. เป็นตัวอย่างที่ดีในการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล		ผู้บังคับบัญชาที่เป็นนโยบายเร่งด่วน สนับสนุนกิจกรรมด้านการแพทย์ นอกเหนือจากแผนงานที่กำหนด
5.บุคลากรในองค์กร (Staff : S5)	4.20	S14. มีอุดมการณ์ยึดมั่นในเกียรติและศักดิ์ศรี ความเป็นทหารอาชีพ พร้อมทุ่มเทในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มกำลังความสามารถ	4.12	W6. การพัฒนาสมรรถนะบุคลากรสายแพทย์ต้องรอตามวงจรแผนงานประจำปี เนื่องจากมีข้อจำกัดด้านการขาดแคลนกำลังพล
	3.90	S15. ทีมงาน ให้ความร่วมมือในการทำงาน		
	3.55	S16. มีช่องทางในการเพิ่มพูนความรู้และความชำนาญในการปฏิบัติงาน		
6.ทักษะความรู้และความสามารถของบุคลากร (Skills : S6)	4.15	S17. บุคลากรมีความรู้ทักษะและความชำนาญเหมาะสมกับงานที่ได้รับมอบหมาย	3.90	W7. มีการโยกย้ายบ่งชี้ให้ขาดความชำนาญในหน้าที่
			3.30	W8. ขาดทักษะในการใช้ระบบเทคโนโลยี
			3.30	W9. ขาดบุคลากรที่มีความชำนาญเฉพาะด้าน
7.ค่านิยมร่วมกัน (Shared Values : S7)	4.00	S18. ถือระเบียบและธรรมเนียมทหารขององค์กรร่วมกัน	3.20	W10. การปฏิบัติของบุคลากรตามค่านิยม/วัฒนธรรมมีความหลากหลาย
	4.50	S19. ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง		

ตารางที่ 7 การให้คะแนนสภาพแวดล้อมภายนอก โดยใช้ C-PEST

ประเด็นการวิเคราะห์	สภาพแวดล้อมภายใน : โอกาส		สภาพแวดล้อมภายนอก : ภาวะคุกคาม	
	คะแนนเฉลี่ย	Opportunities	คะแนนเฉลี่ย	Treat
1.ด้านพฤติกรรมของผู้รับบริการ (Customer Behaviors : C)	3.75 3.85	O1. มีระบบและเครือข่ายการสร้างเสริมสุขภาพ การป้องกันโรคในชุมชน O2. มีทางเลือกด้านบริการสุขภาพมากขึ้น	4.20 3.90 4.25	T1. เกิดการระบาดและโรคติดต่อที่ยังป้องกันไม่ได้ เช่น โควิด-19, ไข้เลือดออก T2. พฤติกรรมสุขภาพเสี่ยงต่อการเกิดโรค T3. ปัญหาสุขภาพของประชากรมีความรุนแรงและซับซ้อน
2.ด้านการเมืองและกฎหมาย (Political and legal factors : P)	4.20	O3. มีนโยบายด้านสุขภาพที่ทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการได้ง่าย O4. มีกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคและสิทธิของผู้รับบริการ O5. มีการจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติม	4.26 3.30	T4. นโยบายเร่งด่วนไม่ได้อยู่ในแผนยุทธศาสตร์และมีมาเรื่อยๆ เพิ่มภาระงาน T5. การร้องเรียนที่ไม่เป็นธรรม
3.ด้านเศรษฐกิจ (Economic factors : E)	4.10 4.00	O6. ประชาชนยอมจ่ายเงินลงทุนเพื่อดูแลสุขภาพมากขึ้น O7. ธุรกิจด้านสุขภาพและความงามขยายตัวขึ้น	4.20	T6. ค่าครองชีพสูงขึ้นส่งผลให้ต้นทุนบริการสูงขึ้น ค่ายาและเวชภัณฑ์แพงขึ้น
4.ด้านสังคมและวัฒนธรรม (Social-cultural factors : S)	3.80 4.15	O8. ค่านิยมด้านการแพทย์ทางเลือกมากขึ้น O9. พฤติกรรมของดารานักแสดงมีอิทธิพลต่อการสร้างเสริมสุขภาพและการออกกำลังกายของประชาชน	4.18	T7. การก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุปัญหาด้านสุขภาพจะเพิ่มขึ้น ผู้สูงอายุขาดการดูแลเอาใจใส่ T8. มีความเหลื่อมล้ำของการเข้าถึงบริการ T9. มีการผลิตยาและเวชภัณฑ์ปลอมเพิ่มมากขึ้น
5.ด้านเทคโนโลยี (Technological factors : T)	4.10 3.70 3.85	O10. ระบบ IT มีความทันสมัยขึ้นประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพได้รวดเร็วมากขึ้น O11. มีช่องทางในการรับส่งข้อมูลเพิ่มมากขึ้น O12. นำเทคโนโลยีมาใช้ในการดูแลสุขภาพ	3.80 3.70	T10. สื่อเผยแพร่ข้อมูลบางอย่างที่ส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมลอกเลียนแบบที่ไม่เหมาะสม T11. มีการใช้ช่องทางสื่อในการโฆษณาสินค้าด้านสุขภาพเกินจริงมากขึ้น

2.5 การสรุปผลการวิเคราะห์สถานการณ์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก

การกำหนดค่าน้ำหนักคะแนนการประเมินสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก โดยแจกแบบให้คะแนนให้กับกลุ่มตัวอย่างพิจารณาประเด็น และวิเคราะห์ว่าประเด็นดังกล่าวส่งผลต่อการปฏิบัติงานของกองแพทย์ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

- 5 คะแนน หมายถึง ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของกองแพทย์มากที่สุด
- 4 คะแนน หมายถึง ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของกองแพทย์มาก
- 3 คะแนน หมายถึง ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของกองแพทย์ปานกลาง
- 2 คะแนน หมายถึง ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของกองแพทย์น้อย
- 1 คะแนน หมายถึง ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของกองแพทย์น้อยที่สุด

โดยมีการกำหนดน้ำหนักในแต่ละด้านของ 7S ตามความสำคัญ โดยมีหลักการว่าปัจจัยด้านใดที่เป็นจุดแข็งหรือปัญหามากต่อกองแพทย์จะกำหนดน้ำหนักคะแนนมากกว่ารายการที่เป็นจุดแข็งหรือปัญหาต่อกองแพทย์น้อย เพื่อนำไปกำหนดกลยุทธ์และจัดลำดับความสำคัญของการพัฒนา

ตารางที่ 8 การสรุปผลการวิเคราะห์สถานการณ์สภาพแวดล้อมภายใน

รายการปัจจัยสิ่งแวดล้อมภายใน	น้ำหนัก	คะแนนเฉลี่ย		คะแนนเฉลี่ย x น้ำหนัก		สรุปผล (จุดแข็ง- จุดอ่อน)
		จุดแข็ง	จุดอ่อน	จุดแข็ง	จุดอ่อน	
S1: โครงสร้างองค์กร (Structure)	0.12	3.70	3.60	0.44	0.43	0.01
S2: กลยุทธ์ขององค์กร (Strategy)	0.14	4.10	4.15	0.57	0.58	0.01
S3: ระบบในการดำเนินงานขององค์กร	0.15	4.03	4.25	0.60	0.63	-0.03
S4: แบบแผนหรือพฤติกรรมในการบริหารของผู้บริหารระดับสูง (Style)	0.20	3.48	4.30	0.69	0.86	-0.17
S5: บุคลากรในองค์กร (Staff)	0.15	3.88	4.12	0.58	0.61	-0.03
S6: ความรู้ความสามารถของบุคลากร (Skill)	0.15	4.15	3.50	0.62	0.53	0.09
S7: ค่านิยมร่วมกัน (Shared Value)	0.09	4.25	3.20	0.38	0.29	0.09
เฉลี่ยปัจจัยภายใน				+3.80	-3.93	
สรุปปัจจัยภายใน				-0.13		

การประเมินสภาพแวดล้อมภายนอก มีการกำหนดน้ำหนักในแต่ละด้านของ C-PEST ตามความสำคัญ โดยมีหลักการว่าปัจจัยด้านใดที่เป็นโอกาสหรืออุปสรรคต่อกองแพทย์มากจะกำหนดน้ำหนักคะแนนมากกว่ารายการที่เป็นโอกาสหรืออุปสรรคต่อกองแพทย์น้อย เพื่อนำไปกำหนดกลยุทธ์และจัดลำดับความสำคัญของการพัฒนา

ตารางที่ 9 การสรุปผลการวิเคราะห์สถานการณ์ภาพของสภาพแวดล้อมภายนอก

รายการปัจจัยสิ่งแวดล้อมภายนอก	น้ำหนัก	คะแนนเฉลี่ย		คะแนนเฉลี่ย x น้ำหนัก		สรุปผล
		โอกาส	อุปสรรค	โอกาส	อุปสรรค	
C : พฤติกรรมของลูกค้า (Customer Behavior)	0.20	3.80	4.11	0.76	0.82	-0.06
P : การเมืองและกฎหมาย (Political and Legal)	0.21	4.20	3.78	0.88	0.79	0.09
E : เศรษฐกิจ (Economic)	0.21	4.05	4.20	0.85	0.88	-0.03
S : สังคมและวัฒนธรรม (Social – cultural)	0.17	3.98	4.18	0.67	0.71	-0.04
T : เทคโนโลยี (Technological)	0.21	3.88	3.75	0.81	0.78	0.03
เฉลี่ยปัจจัยภายนอก				+3.97	-3.98	
สรุปปัจจัยภายนอก				-0.01		

2.6 การประเมินตำแหน่งทางยุทธศาสตร์ขององค์กร

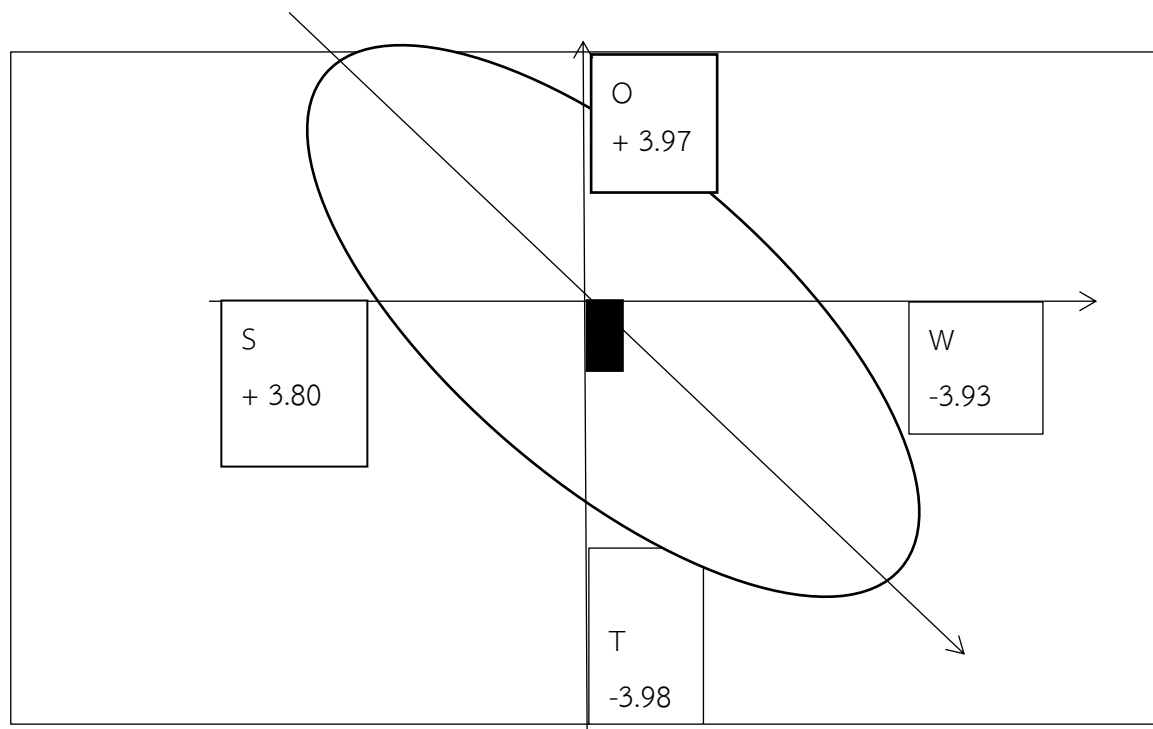
จากคะแนนข้างต้นจะนำไปสู่การจัดทำกราฟแสดงสถานการณ์ภาพขององค์กร ซึ่งการประเมินสถานการณ์ภาพขององค์กรเป็นลักษณะใด ซึ่งการแสดงสถานการณ์ภาพของหน่วยงานจะบ่งบอกถึงสถานการณ์ภาพ 4 ลักษณะ ดังนี้

1. Stars (เอื้อและแข็ง) เป็นตำแหน่งที่บ่งบอกว่าองค์กรโดยภาพรวมส่วนใหญ่มีปัจจัยภายนอกที่เป็นโอกาส และมีปัจจัยภายในที่แข็ง เป็นหน่วยงานที่มีความพร้อมสูง เมื่อองค์กรมีสถานการณ์ภาพเป็น Stars ให้กำหนดกลยุทธ์เชิงรุก (Aggressive) ต้องรักษาความเป็น Stars ให้ยืนยงต่อไปและพัฒนางานต่อยอด

2. Question Marks (เอื้อแต่อ่อน) เป็นตำแหน่งที่บ่งบอกว่าองค์กรโดยภาพรวมส่วนใหญ่มีปัจจัยภายนอกเอื้อ มีความพร้อมสูงให้การสนับสนุน แต่ปัจจัยภายในองค์กรอ่อน หากแก้ปัญหาจุดอ่อนขององค์กรได้ จะนำไปสู่สภาพที่เอื้อและแข็ง Stars ได้ ให้กำหนดกลยุทธ์พัฒนาองค์กร (Turnaround)

3. Cash Cows (ไม่เอื้อแต่แข็ง) เป็นตำแหน่งที่บ่งบอกว่าองค์กรในภาพรวม ส่วนใหญ่ภายนอกองค์กรมีอุปสรรค มีปัญหา แต่ภายในองค์กรแข็ง มีความพร้อมมีความเข้มแข็ง หากรอให้ปัจจัยภายนอกเป็นโอกาสเอื้อต่อการพัฒนาองค์กร หรือพลิกวิกฤติให้เป็นโอกาสก็สามารถพัฒนาองค์กรนำไปสู่สภาพที่เอื้อและแข็ง Stars ได้ ให้กำหนดกลยุทธ์ป้องกัน/แตกตัว (Defend/Diversify)

4. Dogs (ไม่เอื้อและอ่อน) เป็นตำแหน่งที่บ่งบอกว่าองค์กรโดยภาพรวมส่วนใหญ่อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ทั้งภายนอกไม่เอื้อ ภายในอ่อน มีปัญหาล่อแหลมต่อการประสบความล้มเหลวค่อนข้างสูง จึงเป็นไปได้ว่าต้องปรับปรุงอย่างเร่งด่วน เพราะหากดำเนินการต่อไป ปัญหาจะสะสมขึ้นเรื่อยๆ ถึงอาจขั้นแก้ไขไม่ได้ต้องยุบองค์กร ให้กำหนดกลยุทธ์ประคองตัว/ถอย (Retrenchment)

จากกราฟ จะเห็นว่าจุดแรงงาหรือจุดสีดำหรือจุดไข่แดงพร้อมลูกศรจะปรากฏอยู่ในด้านจุดอ่อน และอุปสรรค ซึ่งถือว่าเป็น Dogs แสดงให้เห็นว่าองค์กรมีจุดอ่อนภายใน และต้องรับมือกับอุปสรรคต่างๆ จากปัจจัยภายนอกที่พร้อมเข้ามามีผลกระทบในด้านต่างๆ หากมีการแก้ปัญหาหรือจุดอ่อนจะทำให้องค์กร มีความเข้มแข็งมากขึ้น อันจะนำไปสู่สถานภาพที่เอื้อและแข็ง

บทที่ 3

ยุทธศาสตร์ขององค์กร

หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

เป็นหน่วยงานหลักที่มีภารกิจพัฒนาศักยภาพของคน ชุมชน และพื้นที่ เพื่อความมั่นคง ประกอบด้วย

1. ความมั่นคงทางสภาพสังคม โดยใช้โครงการพัฒนาที่หน่วยสนับสนุนให้กับประชาชน และการปฏิบัติงานของหน่วยที่บูรณาการการแก้ปัญหาสำคัญทางสังคม ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญของชาติ ร่วมกับหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง ก่อให้เกิดความเชื่อมั่นและศรัทธาแก่ประชาชนในด้านความรักชาติ และสถาบันพระมหากษัตริย์

2. ความมั่นคงในด้านพื้นที่ โดยพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพของพื้นที่ให้เกื้อกูลต่อการป้องกันประเทศ ทั้งในเรื่องเส้นทางคมนาคม แหล่งน้ำกินน้ำใช้ ที่สอดคล้องกับแผนป้องกันประเทศ ตลอดจนการพัฒนาที่เกื้อกูลต่อการเป็นแหล่งเสบียงในสนามรบ ตั้งแต่ยามปกติ

ภาพที่ 7 แผนงานและนโยบายหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

เป้าหมายทางยุทธศาสตร์ (END) (วิสัยทัศน์ /พันธกิจ/เป้าประสงค์)

วิสัยทัศน์ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาได้กำหนดบนพื้นฐานของภารกิจ ดังนี้ “เป็นหน่วยงานหลักชั้นเยี่ยมของกองทัพไทย ในด้านการพัฒนาเพื่อความมั่นคงและ เตรียมความพร้อมของ ทรัพยากรบุคคล ชุมชน พื้นที่ เพื่อป้องกันภัยคุกคามทุกรูปแบบ และประชาชนมี ความเชื่อมั่นศรัทธาต่อ กองทัพไทย”

พันธกิจ

1. เติบโตสถาบันพระมหากษัตริย์ และส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
2. สนับสนุนภารกิจของรัฐบาลในการพัฒนาประเทศเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ การช่วยเหลือประชาชน การป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านภัยและภัยพิบัติ
3. สนับสนุนภารกิจของรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาสำคัญเร่งด่วนของชาติ ตลอดจนปฏิบัติภารกิจอื่น ตามที่ได้รับมอบหมาย

เป้าประสงค์ ในการดำเนินงานในห้วง ปี พ.ศ.2563 – 2567 ดังนี้

- 1.สร้างความเชื่อมั่นและศรัทธาแก่ประชาชนในด้าน ความรักชาติและสถาบันพระมหากษัตริย์
- 2.พัฒนาคน ชุมชน พื้นที่ ให้สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน มีความสมดุลแบบองค์รวมและเกื้อกูลต่อการป้องกันประเทศ

ประเด็นยุทธศาสตร์ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 เติบโตสถาบันพระมหากษัตริย์

หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา เติบโตสถาบันพระมหากษัตริย์ อย่างสมพระเกียรติ และสนับสนุนการ ดำเนินการโครงการพระราชดำริ โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตลอดจนนำแนวพระราชดำริมา ขยายผลให้เป็นที่ยอมรับอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้สถาบันพระมหากษัตริย์เป็นศูนย์รวมจิตใจของ ประชาชนชาวไทย และเป็นสถาบันหลักที่สำคัญยิ่ง ในการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาศักยภาพของ คน ชุมชน พื้นที่ ให้เกื้อกูลต่อการฉีก

กำลังป้องกันประเทศพัฒนาศักยภาพของคน ชุมชน และพื้นที่ ในพื้นที่เป้าหมายของ หน่วยบัญชาการ ทหารพัฒนา ให้มีภูมิคุ้มกัน มีความมั่นคงแบบองค์รวม พร้อมทั้งจะเผชิญปัญหาในทุกมิติของความมั่นคง โดยใช้ศักยภาพในรูปแบบของแผนงานการพัฒนาที่มีอยู่ ลดเงื่อนไขของปัญหาที่กระทบต่อความมั่นคงใน ทุกมิติ และเสริมสร้างให้มีความพร้อมที่จะเผชิญปัญหา สามารถพึ่งพาตนเองได้ เพื่อให้ผลลัพธ์การพัฒนา ส่งผลให้คน ชุมชน มีความสุขอย่างยั่งยืนในการดำเนินชีวิต และพร้อมสนับสนุนการปฏิบัติการของทหารได้

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 สนับสนุนการแก้ไขปัญหาที่สำคัญเร่งด่วนของชาติ

เตรียมความพร้อมของกำลังพล ยุทโธปกรณ์ และนำศักยภาพที่มีอยู่เข้าร่วมปฏิบัติงานในการแก้ไขปัญหา สำคัญเร่งด่วนของชาติ การสนับสนุน ส่วนราชการอื่น อาทิ การสนับสนุนการแก้ไขปัญหาเสพติด การ สนับสนุนการปฏิบัติงานด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การบริหารจัดการน้ำเพื่อป้องกันและ แก้ไขปัญหาอุทกภัยและภัยแล้ง

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาองค์กร พัฒนาองค์กรให้มีความทันสมัย ทั้งด้าน

ประสิทธิภาพ โดยปรับระบบการทำงาน ให้มีมาตรฐาน การพัฒนาขีดสมรรถนะ และวัฒนธรรมการทำงาน

ทั้งในระดับบุคคลและระดับองค์กร ตลอดจนพัฒนาด้านการบริการ ด้านการบริหาร การพัฒนาระบบบริหารความรู้ในองค์กร และการจัดการสารสนเทศ เพื่อให้เป็นองค์กรมีประสิทธิภาพ มีความทันสมัย

แผนที่ยุทธศาสตร์ (AFDC Strategy Map) หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ได้พัฒนาแผนที่ยุทธศาสตร์ เพื่อแสดงทิศทางและแนวทาง ในการดำเนินยุทธศาสตร์หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาให้กับหน่วยขึ้นตรงใช้เป็น แนวทางในการรวมกัน ขับเคลื่อน ดังนี้

เป้าประสงค์ (Ends) ในแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์ที่จะนำไปสู่การบรรลุความสำเร็จตามวิสัยทัศน์ กำหนดไว้ 4 หัวข้อ ดังนี้

1. สถาบันพระมหากษัตริย์ได้รับการเทิดทูนอย่างสมพระเกียรติ
2. ประชาชนมีความเชื่อมั่น ศรัทธา และมีจิตสำนึกในการป้องกันและต่อสู้กับภัยคุกคาม
3. พื้นที่ส่วนหลังได้รับการพัฒนาและเสริมสร้างระบบงานใหม่มีประสิทธิภาพตอกกองทัพ
4. ปัญหาสำคัญเร่งด่วนของชาติ ได้รับการป้องกันและแก้ไขอย่างทันทั่วทั้ง

กลยุทธ์ในการดำเนินการ (WAYS) (ประเด็นยุทธศาสตร์/กลยุทธ์)

กลยุทธ์ (Ways) ที่จะทำใหบรรลุเป้าประสงค์ กำหนดไว้ 6 หัวข้อ ดังนี้

1. ส่งเสริมให้ประชาชนได้เรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ รวมทั้งการ ดำเนินชีวิตตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
2. เสริมสร้างความจงรักภักดีและธรรมาภิบาลให้ประชาชนแสดงออกถึงความเข้มแข็งของมวลชนที่มีความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์
3. พัฒนาคุณภาพชีวิตระดับบุคคลให้มีความอยู่ดีกินดีอย่าง
4. ส่งเสริมการรวมกลุ่มของชุมชนในรูปแบบต่าง ๆ ให้มีความเข้มแข็งและมีระบบการบริหารที่ดี
5. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้สามารถสนับสนุนการเตรียมความพร้อมของพื้นที่ในการปฏิบัติการตามแผนป้องกันประเทศ
6. ปฏิบัติภารกิจในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสำคัญเร่งด่วนของชาติ ตามนโยบายสถานการณ์ และที่ได้รับมอบหมาย

มาตรการ/ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง (MEANS) (แผนงาน/โครงการ/เครื่องมือ/กลไก)

ทรัพยากร(Means) ในการดำเนินกลยุทธ์เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย คือขีดความสามารถในการปฏิบัติงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาทั้ง 8 แผนงานหลักได้แก่แผนงานก่อสร้างเส้นทางคมนาคม แผนงานส่งเสริมการเกษตร และสหกรณ์แผนงานพัฒนาแหล่งนแผนงานพัฒนาชุมชนและสาธารณูปการ แผนงานด้านสาธารณสุขแผนงานศึกษาศาสนา และวัฒนธรรมแผนงานการปฏิบัติ การจิตวิทยาและประชาสัมพันธ์ และแผนงานสังคมสงเคราะห์ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา กำหนด 8 แผนงานหลัก ได้แก่

1. แผนงานสร้างเส้นทางคมนาคม ถนนหนทางนับเป็นปัจจัยสำคัญในการนำความเจริญเข้าไปสู่ท้องถิ่น พร้อม ๆ กับการนำผลผลิต ของผู้คนออกมาสู่ตลาด อีกทั้งยังเป็นปัจจัยในการดำรงความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนอย่างยั่งยืนอีกด้วย ขีดความสามารถในการสร้างเส้นทางคมนาคมของ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ได้ทวีความก้าวหน้าทันสมัยขึ้นมา เป็นลำดับ จากถนนลูกรังบดอัดแน่น (เส้นทาง F 6) ในอดีต จนมาเป็นถนนลาดยาง (เส้นทาง F 4) ในปัจจุบัน นับหมื่นกิโลเมตรที่ตัดผ่านป่าทึบ ยอดดอยสูงชัน หรือแม้หุบเหวลึก ล้วนเป็นผลงานที่ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา เกิดความภาคภูมิใจทุกครั้งที่ได้เห็นรถของพี่น้องประชาชนขนพืชผักผลไม้วิ่งไปบนถนน และสะพานที่เราตั้งใจสร้างขึ้น และมอบให้อยู่ในความดูแลรับผิดชอบของส่วนราชการในท้องถิ่น

2. แผนงานส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ ดังที่ได้กล่าวไว้เบื้องต้นถึงความต้องการปัจจัยในการดำรงชีพของพี่น้องประชาชนในชนบทว่า นอกจากปัจจัย 4 แล้ว อีกประการหนึ่งก็คือ การมีอาชีพเลี้ยงตัวและครอบครัวนั้น อาชีพของประชากรส่วนใหญ่ ของไทยก็คือ อาชีพทางการเกษตร ที่สืบทอดกันมาจากบรรพบุรุษ ดังนั้น อีกแผนงานหนึ่งของ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ก็คือ การเกื้อกูลแก่การประกอบอาชีพทางการเกษตร ให้ได้ผลมากขึ้น มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อันจะหมายถึงความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของพี่น้องเกษตรกรตามไปด้วย อาทิ การผลิตน้ำเชื้อแช่แข็ง เพื่อผสมเทียมให้แก่แม่โคพันธุ์พื้นเมืองของเกษตรกร เพื่อให้ได้ลูกโคพันธุ์ผสมที่เลี้ยงง่าย โตเร็ว มีความทนทานต่อสภาพภูมิอากาศ, การผลิตพันธุ์ปลาน้ำจืดสนับสนุนเกษตรกร โรงเรียนและกลุ่มอาชีพต่างๆ เพื่อนำไปเลี้ยงขยายพันธุ์ และปล่อยลงแหล่งน้ำสาธารณะ, การจัดตั้งโครงการประมงหมู่บ้าน ประมงโรงเรียน รวมทั้งการผลิตเมล็ดพันธุ์หญ้าเพื่อเป็นอาหารสัตว์ การเพาะพันธุ์กล้าไม้ยืนต้น และการถ่ายทอดความรู้ ทางวิชาการเกษตรสู่พี่น้องเกษตรกร เพื่อความมั่นคงทางอาชีพและรายได้ที่พอเพียงแก่การดำรงชีพ นอกจากนั้น ยังได้เริ่มดำเนินงานโครงการสหกรณ์การเกษตรในพื้นที่ปฏิบัติการของ หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ มาตั้งแต่วันที่ 12 กรกฎาคม 2561 เป็นต้นมา โดยร่วมมือกับ กรมส่งเสริมสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งในปัจจุบัน มีสหกรณ์การเกษตรในความดูแลรับผิดชอบของ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา จำนวน 35 แห่ง กระจายอยู่ ทั่วทุกภูมิภาค

3. แผนงานพัฒนาแหล่งน้ำ ด้วยลักษณะการประกอบอาชีพของคนไทยที่อาศัยธรรมชาติเป็นสำคัญ เป็นเหตุให้ น้ำ ถือเป็นปัจจัยหลักที่จะขาดเสียมิได้ ทั้งเพื่อการประกอบอาชีพ และเพื่อการอุปโภคบริโภคในชีวิตประจำวัน ซึ่งแม้ในปัจจุบัน ก็ยังคงมีอีกหลายพื้นที่บนผืนแผ่นดินไทย ที่เรียกได้ว่าขาดน้ำ แผนงานนี้จึงถูกกำหนด ขึ้นมารองรับปัญหาดังกล่าว ด้วยการแก้ไขภาวะขาดน้ำดังกล่าว ทั้งโดยการขุดสระเก็บน้ำ ขุดคลองส่งน้ำ หรือสร้างฝายกั้นน้ำ สุดแต่ความเหมาะสมของพื้นที่ เพื่อเป็นแหล่งน้ำกักเก็บน้ำใช้ของชุมชน เอื้อต่อการประกอบอาชีพ และยังเป็นที่รองรับพันธุ์ปลาต่างๆ ที่หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่นำไปปล่อยไว้เพื่อขยายพันธุ์เป็นอาหาร สำหรับชุมชนต่อไปด้วย

4. แผนงานพัฒนาชุมชนและสาธารณูปการ แผนงานนี้เป็นไปเพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยพร้อมด้วยสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นของชุมชน ที่ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ดำเนินถึงเป็นประการสำคัญ ได้แก่ การสร้างถนนภายในหมู่บ้าน การขุดเจาะบ่อน้ำบาดาล การสร้างระบบประปาหมู่บ้าน ระบบประปาภูเขา การสร้างถังเก็บน้ำฝน สร้างศาลาประชาคม ศาลาที่พักริมน้ำ และ สนามเด็กเล่น ซึ่งล้วนเป็นไปเพื่อการมีชีวิตอย่างร่มเย็น เป็นสุขของราษฎร

5. แผนงานการสาธารณสุข เป็นอีกแผนงานหนึ่งที่มุ่งกระทำเพื่อความอยู่เย็นเป็นสุขของราษฎร ซึ่งได้แก่ การมีสุขภาพแข็งแรง ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ เริ่มตั้งแต่ การให้ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินชีวิตที่ถูกหลักสุขอนามัย การป้องกันโรค การวางแผนครอบครัว การสร้างสถานอนามัยให้แก่หมู่บ้านและประสานขอรับการสนับสนุนเจ้าหน้าที่ ประจำสถานอนามัย นอกจากนั้น ทุกหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ ยังได้ให้บริการตรวจรักษาโรคแก่ประชาชน ณ ที่ตั้งหน่วยโดยไม่คิดมูลค่า และจัดชุดแพทย์เคลื่อนที่ออกไปให้บริการถึงหมู่บ้าน เพื่อบรรเทาปัญหา การขาดแคลนแพทย์ในชนบท รวมทั้งเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในด้านสุขภาพอนามัยอีกด้วย

6. แผนงานการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เป็นแผนงานเพื่อเพิ่มคุณภาพทางการศึกษาให้แก่เยาวชน อันเป็นทรัพยากรล้ำค่าของชาติ โดยการส่งเสริมการศึกษาในโรงเรียน เช่น สร้างอาคารเรียน จัดหาอุปกรณ์การเรียน การกีฬา ทุนการศึกษา และส่งเสริมการศึกษานอกโรงเรียน เช่น การจัดตั้งศูนย์เยาวชน การฝึกอาชีพให้แก่เยาวชน รวมทั้งการขยายโอกาสทางการศึกษาและฝึกอาชีพแก่ทหารกองประจำการ เพื่อใช้ประกอบอาชีพ และก้าวไปสู่การเป็นผู้นำในการพัฒนาท้องถิ่นในอนาคต โดยไม่ละเลยที่จะเน้นให้เยาวชนและประชาชนรำลึกถึงวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น ตลอดจนศาสนาอันเป็นเครื่องนำทางไปสู่ความดีงามไปพร้อมๆ กันด้วย

7. แผนงานการประชาสัมพันธ์และจิตวิทยา ในโลกแห่งความเสมอภาคในการรับรู้ข่าวสารนี้ การประชาสัมพันธ์นับเป็นสิ่งจำเป็นที่จะช่วยให้ ประชาชนได้มีโอกาสรับรู้ข่าวสารที่ถูกต้อง เป็นจริง ไม่บิดเบือน แผนงานนี้จึงถูกกำหนดขึ้นเพื่อตอบสนอง ความต้องการบริโภคข่าวสารของประชาชนในพื้นที่ห่างไกล รวมทั้งเพื่อเป็นการขจัดข่าวลือ และการ โฆษณาชวนเชื่อต่าง ๆ ตลอดจนปลูกฝังอุดมการณ์รักและเทิดทูนในสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ แก่ประชาชน ด้วยสื่อทุกชนิดที่หน่วยมีอยู่ ไม่ว่าจะเป็น หอกระจายข่าว สถานีวิทยุกระจายเสียงของหน่วย ตลอดจนการใช้สื่อบุคคล ด้วยการจัดชุดพัฒนาการเคลื่อนที่ออกไปเยี่ยมเยียน เพื่อช่วยเหลือประชาชน และรับรู้ปัญหาอุปสรรคต่างๆ ในแต่ละชุมชนอย่างสม่ำเสมอ

8. แผนงานสังคมสงเคราะห์และอื่นๆ ความเดือดร้อนสำหรับผู้ยากไร้ นั้น เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา และจะหนักหนาสาหัสยิ่งขึ้น ในยามที่ต้อง ประสบภัยพิบัติ ดังนั้น แผนงานนี้จึงเป็นไปเพื่อให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนที่เดือดร้อน ได้รับความสูญเสีย ในยามที่เกิดภัยดังกล่าวขึ้น ไม่ว่าจะเป็น อุทกภัย วาตภัย อัคคีภัย ภัยแล้ง ภัยหนาว ภัยจากการสู้รบบริเวณชายแดน หรือภัยอันเกิดจากอุบัติเหตุที่ส่งผลถึงผู้คนจำนวนมาก ซึ่งการช่วยเหลือ ตามแผนงานนี้ จะกระทำในนาม ศูนย์บรรเทาสาธารณภัย หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา (สบภ.นทพ.) ซึ่งเป็นหน่วยปฏิบัติหลัก ในงานบรรเทาสาธารณภัย ของกองบัญชาการทหารสูงสุด และแม้กระทั่งในยามปกติ พื้นที่ประชาชนที่ยากจน หรือเด็กนักเรียนที่ขาดแคลน ก็ถือเป็นหน้าที่ที่หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา จะต้องดูแล ให้ความช่วยเหลือ เพื่อให้พ้นจากความทุกข์นั้นเช่นกัน

จากข้อมูล 8 แผนงาน หลักของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา มีส่วนที่เกี่ยวข้องโดยตรงที่จะนำมากำหนดเป็นแผนการปฏิบัติการกองแพทย์ คือแผนงานข้อที่ 5 ด้านการสาธารณสุข ซึ่งที่ผ่านมา ยังไม่เคยมีการจัดทำเป็นแผนปฏิบัติการ ดังนั้นผู้ศึกษาจึงได้รวบรวมข้อมูลที่ได้จาก เอกสารหนังสือ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ผู้บังคับบัญชา จากการประชุมกลุ่มย่อย การสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย นำมาเป็นข้อมูลการจัดทำแผนปฏิบัติการกองแพทย์ สสน.นทพ.ดังนี้

3.1 เป้าหมายทางยุทธศาสตร์ (END) (วิสัยทัศน์ /พันธกิจ/เป้าประสงค์)

วิสัยทัศน์เดิม “การแพทย์มาตรฐาน บริการด้วยน้ำใจ ชุดแพทย์ฯ ทนสมัย ห่วงใยประชาชน”

วิสัยทัศน์ใหม่ มาตรฐานการแพทย์ในระดับกองทัพไทย ชุดแพทย์ทนสมัย ผู้รับบริการศรัทธามั่นใจ กองแพทย์หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา เพื่อประเทศไทย

พันธกิจ

1. เติบโตทุนสถาบันพระมหากษัตริย์ และส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
2. สนับสนุนภารกิจของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ตามแนวนโยบายของหน่วยเหนือ ในการตรวจรักษาโรคทั่วไป ให้แก่กำลังพลและครอบครัว ตลอดจนประชาชนทั่วไป เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ การช่วยเหลือประชาชน การป้องกันและแก้ไขปัญหาสาธารณสุขภัยและภัยพิบัติ
3. ดำเนินการด้านเวชกรรมป้องกัน การสุขภาพิบาลและควบคุมโรคติดต่อ การตรวจสุขภาพประจำปีให้แก่กำลังพล การประชาสัมพันธ์ และจัดการอบรมให้ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการดูแลสุขภาพร่างกายและจิตใจ เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตให้กับกำลังพล

เป้าประสงค์ ในการดำเนินงานในห้วง ปี พ.ศ.2563 – 2565 ดังนี้

1. ตรวจรักษาโรคทั่วไป ให้แก่กำลังพลและครอบครัว ตลอดจนประชาชนทั่วไปที่มีปัญหา ด้านสุขภาพ ให้สามารถมีสุขภาพร่างกายแข็งแรง ผลการตรวจสุขภาพประจำปีดีขึ้น สามารถดูแลตนเองได้
2. กำลังพลและประชาชนที่มารับบริการ มีความเชื่อมั่นศรัทธาต่อ กองแพทย์หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา และกองทัพไทย

ในประเด็นประเด็นยุทธศาสตร์ กองแพทย์ สสน.นทพ.จะยึดถือตามประเด็นยุทธศาสตร์ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา มาเป็นแนวทางในการขับเคลื่อนวิสัยทัศน์ ซึ่งประกอบด้วย 4 ประเด็นยุทธศาสตร์ ดังนี้

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ เติบโตทุนสถาบันพระมหากษัตริย์

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ พัฒนาศักยภาพของ คน ชุมชน ในพื้นที่ ให้มีภูมิคุ้มกัน มีความมั่นคงแบบองค์รวม มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง พร้อมทั้งจะเผชิญปัญหาในทุกมิติ สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างมีความสุข ยั่งยืนในการดำเนินชีวิต และพร้อมสนับสนุนการปฏิบัติการทางทหารเมื่อได้รับการสั่งการ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ สนับสนุนการแก้ไขปัญหาที่สำคัญเร่งด่วนของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา อาทิ การสนับสนุนการแก้ไขปัญหาโรคระบาด โรคติดต่อ ปัญหายาเสพติด

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ การพัฒนาองค์กร พัฒนาองค์กรให้มีความทันสมัย ทั้งด้านประสิทธิภาพ โดยปรับระบบการทำงาน ให้มีมาตรฐาน การพัฒนาขีดสมรรถนะ และวัฒนธรรมการทำงาน ทั้งในระดับบุคคลและระดับองค์กร ตลอดจนพัฒนาด้านการบริการ ด้านการบริหาร การพัฒนาระบบบริหารความรู้ในองค์กร และการจัดการสารสนเทศ เพื่อให้เป็นองค์กรมีประสิทธิภาพ มีความทันสมัย

3.2 กลยุทธ์ในการดำเนินการ (WAYS) (ประเด็นยุทธศาสตร์/กลยุทธ์)

เมื่อพิจารณาผลที่ได้จากการทำ SWOT Analysis โดยเรียงลำดับความสำคัญของ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค ๕ อันดับแรก แล้วนำมา TOWS Matrix มาใช้เพื่อวิเคราะห์ทางเลือกเชิงกลยุทธ์ที่เป็นไปได้ ซึ่งได้ผลเป็นกลยุทธ์ต่างๆ ดังแสดงตามตารางดังนี้

TOWS Analysis			
INTERNAL FACTORS			
EXTERNAL FACTORS		Strengths (S)	Weaknesses (W)
	Opportunities (O)	Strengths/ Opportunities (SO)	Weaknesses/ Opportunities (WO)
	Threats (T)	Strengths/ Threats (ST)	Weaknesses/ Threats (WT)

www.marketingteacher.com/tows-analysis/

จุดแข็ง (Strengths) 5 อันดับแรก

- S4.หน่วยเหนือมีการกำหนดกลยุทธ์ ยุทธศาสตร์ สอดคล้องกับนโยบาย ที่เป็นปัจจุบัน
- S14.มีอุดมการณ์ยึดมั่นในเกียรติและศักดิ์ศรี มีความเป็นทหารอาชีพ พร้อมทุ่มเทในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มกำลังความสามารถ
- S2.เน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกระดับชั้น
- S17.บุคลากรมีความรู้ทักษะและความชำนาญเหมาะสมกับงานที่ได้รับผิดชอบ
- S19.ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง

จุดอ่อน (Weaknesses) 5 อันดับแรก

- W8.ภารกิจของหน่วยมีความหลากหลายทั้งบทบาทด้านการแพทย์ ชุดแพทย์เคลื่อนที่ การบรรเทาสาธารณภัยและการตอบสนองภารกิจของผู้บังคับบัญชาที่ไม่ได้อยู่ในแผน
- W6.มีภารกิจเร่งด่วนส่งผลต่อการบริหารจัดการกำลังพล
- W5.ระบบในการสรรหาและคัดเลือกบุคลากรสายแพทย์ต้องรอการปรับย้ายจากเหล่าทัพ
- W10.การพัฒนาบุคลากรเป็นรายบุคคลยังไม่ทั่วถึงเนื่องจากมีข้อจำกัดด้านการขาดแคลนกำลังพล
- W3.ระดับกอง ยังไม่มีการจัดทำแผนปฏิบัติราชการที่เป็นเอกสารเพื่อยึดถือเป็นแนวทางอย่างชัดเจน

โอกาส (Opportunities) 5 อันดับแรก

- O3.มีนโยบายด้านสุขภาพที่ทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการได้ง่าย
- O9.พฤติกรรมของดารานักแสดงมีอิทธิพลต่อการสร้างเสริมสุขภาพและการออกกำลังกายของประชาชน
- O10.ระบบ IT มีความทันสมัยขึ้น ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพได้รวดเร็วมากขึ้น
- O6.ประชาชนยอมจ่ายเงินลงทุนเพื่อดูแลสุขภาพมากขึ้น
- O7.ธุรกิจด้านสุขภาพและความงามขยายตัวขึ้น

อุปสรรค (Treat) 5 อันดับแรก

T1.เกิดโรคระบาดและโรคติดต่อที่ยังป้องกันไม่ได้ เช่น โควิด-19, ไข้เลือดออก

T4.นโยบายเร่งด่วนไม่ได้อยู่ในแผนยุทธศาสตร์และมีมาเรื่อยๆ เพิ่มภาระงาน

T6.ค่าครองชีพสูงขึ้น ส่งผลให้ต้นทุนบริการสูงขึ้น ค่ายาและเวชภัณฑ์แพงขึ้น

T3.ปัญหาสุขภาพของประชากรมีความรุนแรงและซับซ้อนเพิ่มขึ้น

T8.การก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุ ปัญหาด้านสุขภาพจะเพิ่มขึ้น ผู้สูงอายุขาดการดูแลเอาใจใส่

วิเคราะห์ TOWS Matrix

ปัจจัยภายนอก/ภายใน	SO Strategies (กลยุทธ์เชิงรุก)
S17+O10	1.ใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศร่วมกับทักษะความชำนาญของบุคลากร ให้บริการสุขภาพอย่างมีประสิทธิภาพ 2.ยึดถือนโยบายของผู้บังคับบัญชา และยุทธศาสตร์ มาปรับใช้ให้สอดคล้องกับแผนการปฏิบัติงาน 3.สร้างการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกระดับ ต้องมีความเป็นทหารอาชีพพร้อมปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มกำลังความสามารถ โดยยึดผู้รับบริการเป็นศูนย์กลาง
S4+O3	
S2++O6	

ปัจจัยภายนอก/ภายใน	WO Strategies (กลยุทธ์เชิงแก้ไข)
W8+W6+W5+W10+O7	1.พัฒนาศักยภาพของบุคลากรรายบุคคลเพื่อรองรับภารกิจที่เพิ่มมากขึ้นและมีความหลากหลายในการปฏิบัติ 2.จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีเพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางปฏิบัติอย่างชัดเจนทั่วทั้งองค์กร 3.เปิดโอกาสให้ดารานักแสดงมาเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างเสริมสุขภาพ
W3+O3	
W10+O9	

ปัจจัยภายนอก/ภายใน	ST Strategies (กลยุทธ์เชิงป้องกัน)
S4+T4	1.ประกาศนโยบายยุทธศาสตร์ที่มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกระดับขึ้น 2.พัฒนาระบบเฝ้าระวัง ป้องกัน สอบสวน ควบคุมโรค และภัยสุขภาพให้มีประสิทธิภาพ 3.ส่งเสริมประชาชนให้เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อแสวงหาความร่วมมือสร้างเครือข่ายด้านสุขภาพ 4.ให้คำแนะนำเรื่องการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุแก่ข้าราชการและกำลังพลในหน่วย
S17+T1	
S19+T3	
S17+T8	

ปัจจัยภายนอก/ภายใน	WT Strategies (กลยุทธ์เชิงรับ)
W8+W6+T1	1.เตรียมความพร้อม และจัดทำแผนเผชิญเหตุของหน่วยเพื่อรองรับสถานการณ์ไม่คาดคิด ให้การสนับสนุนด้านการแพทย์ ชุดแพทย์เคลื่อนที่ การบรรเทาสาธารณภัยและการตอบสนองภารกิจของผู้บังคับบัญชาได้ทันทั่วทั้งที่ - แผนรองรับกรณีเกิดโรคระบาด โรคอุบัติใหม่ - แผนบริหารจัดการกำลังพลกรณีมีนโยบายหรือคำสั่งเร่งด่วน

W6+T6	2.ให้ข้อมูลด้านการรักษาแก่ผู้รับบริการอย่างครบถ้วนและถูกต้อง
W8+T3	3.ส่งเสริมโครงการเวชกรรมป้องกันให้ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย โดยเน้นกลุ่มมีปัญหาสุขภาพรุนแรง โรคที่พบบ่อย และโรคที่มีความซับซ้อน

กลยุทธ์เชิงรุก (SO Strategies)

กลยุทธ์เชิงรุก เป็นการใช้ประโยชน์จากจุดแข็งผนวกกับโอกาสที่มีอยู่ ซึ่งกลยุทธ์ที่กำหนดไว้คือการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการให้บริการสุขภาพอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงมุ่งเน้นการทำงานโดยยึดถือนโยบายของผู้บังคับบัญชา และยุทธศาสตร์ มาปรับใช้ให้สอดคล้องกับแผนการปฏิบัติงาน และสร้างการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกระดับ ต้องมีความเป็นทหารอาชีพ พร้อมปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มกำลังความสามารถ โดยยึดผู้รับบริการเป็นศูนย์กลาง

กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO Strategies)

กลยุทธ์เชิงแก้ไข เป็นการนำโอกาสที่มีมาปิดจุดอ่อนของเรา หรือทำให้จุดอ่อนลดลง เป็นกลยุทธ์เน้นการแก้ไขจุดอ่อนด้วยโอกาสที่เข้ามาได้แก่พัฒนาศักยภาพของบุคลากรรายบุคคลเพื่อรองรับภารกิจที่เพิ่มมากขึ้นและความหลากหลายในการปฏิบัติ รวมถึงจัดทำแผนปฏิบัติราชการประจำปีเพื่อให้กำลังพลใช้เป็นกรอบแนวทางปฏิบัติอย่างชัดเจนทั่วทั้งองค์กร และในปัจจุบันนี้ดารานักแสดงจะมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการออกกำลังกายหรือของประชาชนเพิ่มมากขึ้น เช่น กิจกรรมการวิ่ง การปั่นจักรยาน หน่วยงานจึงควรเปิดโอกาสให้ดารานักแสดงที่มีชื่อเสียงมาเป็นส่วนหนึ่งในการส่งเสริมสุขภาพ

กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST Strategies)

กลยุทธ์เชิงป้องกัน เป็นการนำจุดแข็งมาป้องกันอุปสรรค เพื่อให้องค์กรสามารถดำเนินการกิจได้ตามแนวทางที่กำหนดไว้ โดยการประกาศนโยบายยุทธศาสตร์ที่มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกระดับชั้น ในขณะเดียวกันควรเร่งพัฒนาระบบเฝ้าระวัง ป้องกัน สอบสวน ควบคุมโรค และภัยสุขภาพให้มีประสิทธิภาพโดยเฉพาะในขณะนี้สถานการณ์โรคระบาด COVID -19 ยังควบคุมไม่ได้ ส่งเสริมประชาชนให้เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อแสวงหาความร่วมมือสร้างเครือข่ายด้านสุขภาพ และบุคลากรควรให้คำแนะนำเรื่องการดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุในครอบครัวแก่ข้าราชการและกำลังพลในหน่วยเพื่อป้องกันผู้สูงอายุถูกทอดทิ้ง

กลยุทธ์เชิงรับ (WT Strategies)

กลยุทธ์เชิงรับ เป็นการเน้นตั้งรับจากภัยคุกคามและจุดอ่อนที่มีอยู่เพื่อเตรียมความพร้อมรับมือกับสิ่งที่ไม่แน่นอนหรือความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น ได้แก่การจัดทำแผนเผชิญเหตุของหน่วยเพื่อรองรับสถานการณ์ไม่คาดคิด ให้การสนับสนุนด้านการแพทย์ ชุดแพทย์เคลื่อนที่ การบรรเทาสาธารณภัย และการตอบสนองภารกิจของผู้บังคับบัญชาได้ทันทั่วทั้งที่ เช่นแผนรองรับกรณีเกิดโรคระบาดโรคอุบัติใหม่ แผนบริหารจัดการกำลังพลกรณีมีนโยบายหรือคำสั่งเร่งด่วน จัดเจ้าหน้าที่ให้ข้อมูลด้านการรักษาแก่ผู้รับบริการอย่างครบถ้วนและถูกต้อง และส่งเสริมโครงการเวชกรรมป้องกันให้ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย โดยเน้นกลุ่มมีปัญหาสุขภาพรุนแรง โรคที่พบบ่อย และโรคที่มีความซับซ้อน

3.3 มาตรการ/ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง (MEANS) (แผนงาน/โครงการ/เครื่องมือ/กลไก)

จากการวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้นในข้อ 3.1-3.2 นั้น สามารถนำมาวางมาตรการและกำหนดแผนงานตามยุทธศาสตร์ทั้ง 4 ยุทธศาสตร์ ในระยะ 3 ปี โดยมี แผนงานโครงการ ดังนี้

แผนงานโครงการที่ 1. พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาปรับใช้ในการปฏิบัติงาน การตรวจรักษาและการให้บริการอย่างครบวงจร โดยยึดถือนโยบายของหน่วยเหนือ และส่งเสริมให้กำลังพลมีความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ

แผนงานโครงการที่ 2 พัฒนาศักยภาพของบุคลากรสายแพทย์รายบุคคลเพื่อรองรับภารกิจที่เพิ่มมากขึ้นและมีความหลากหลายในการปฏิบัติ เช่น การฝึกอบรม การศึกษาเพิ่มพูนความรู้เฉพาะด้าน

แผนงานโครงการที่ 3 จัดให้มีโครงการเวชกรรมป้องกัน เพื่อให้ความรู้แนวทางป้องกันโรค การส่งเสริมสุขภาพ และการฟื้นฟูสุขภาพหลังการเจ็บป่วย

แผนงานโครงการที่ 4 การจัดทำแผนเผชิญเหตุของหน่วยเพื่อรองรับสถานการณ์ที่ไม่คาดคิด

แผนงานโครงการที่ 5 จัดทำแผนบริหารจัดการกำลังพลกรณีมีนโยบายหรือคำสั่งเร่งด่วน เพื่อให้เจ้าหน้าที่มีจำนวนเพียงพอต่อการปฏิบัติงาน

แผนงานโครงการที่ 6 สนับสนุนกิจการด้านการแพทย์ ชุดแพทย์เคลื่อนที่ การบรรเทาสาธารณภัย และการตอบสนองภารกิจของผู้บังคับบัญชาเมื่อได้รับการประสาน

บทที่ 4

ข้อเสนอแนะทางยุทธศาสตร์

ข้อเสนอแนะในการขับเคลื่อนและการนำยุทธศาสตร์ไปใช้

การขับเคลื่อนและการนำยุทธศาสตร์ไปใช้ ให้เกิดผลอย่างชัดเจน และเป็นรูปธรรม ต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจของกำลังพลทุกคน การยอมรับในแนวทางของแผนปฏิบัติการกองแพทย์ ซึ่งจะต้องมีการศึกษาเรียนรู้ และทำความเข้าใจร่วมกัน ดังนี้

1. กำลังพลทุกระดับชั้น ได้ร่วมกันระดมความคิดเห็น ในการตรวจสอบสถานะแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติงานของกองแพทย์ฯ ทั้งปัจจัยภายนอก โอกาสและภัยคุกคาม ปัจจัยภายใน ทั้งจุดอ่อน จุดแข็ง นำไปสู่การวิเคราะห์สถานะแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ โดยการ SWOT Analysis การใช้ TOWS Matrix ในการจัดกลุ่มแผนปฏิบัติการและสังเคราะห์เป็นแผนทางเลือก ได้แผนการปฏิบัติการกองแพทย์ฯ เป็นแผนยุทธศาสตร์ของการดำเนินงาน ให้สอดคล้องกับนโยบายและเป้าหมายของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา เพื่อพัฒนาต่อยอดการให้บริการแก่ประชาชน
2. ผู้บังคับบัญชา ทุกระดับ เห็นชอบแผนปฏิบัติการกองแพทย์ฯ
3. ผู้บริหารองค์กร ระดับผู้อำนวยการกอง รองผู้อำนวยการกอง เห็นความสำคัญของการมีแผนปฏิบัติการกองแพทย์ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน
4. กำลังพลทุกคนภายใน ยึดถือแผนปฏิบัติการกองแพทย์ เป็นยุทธศาสตร์ในการขับเคลื่อนงาน
5. จัดประชุม ระดมสมองเพื่อสร้างความเข้าใจใน บทบาท ภารกิจ วิสัยทัศน์ และยุทธศาสตร์ของหน่วยให้รับทราบทั่วกัน
6. ผู้บังคับบัญชามอบนโยบาย การปฏิบัติงานภายใต้แผนปฏิบัติการกองแพทย์ และมีการติดตามประเมินผลตามตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ ภายในขอบเขตและระยะเวลาที่กำหนด
7. ผู้บริหารต้องให้การสนับสนุนแผนงานหรือโครงการที่ได้ดำเนินการไว้แล้วให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ เพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ของหน่วย
8. มีการทบทวนแผน และปรับกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน
9. การศึกษาแผนงานและยุทธศาสตร์ขององค์กรส่งผลต่อความเข้าใจในยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งนับว่าเป็นประโยชน์ต่อตนเอง งาน และประเทศชาติ

ยุทธศาสตร์คือแนวทางในการพัฒนาตน พัฒนางาน และพัฒนาชาติให้ไปสู่เป้าหมายที่กำหนด ทั้งนี้ทุกหน่วยงานทั้งองค์กร ราชการ เอกชน หรือรัฐวิสาหกิจ ควรเห็นความสำคัญและใช้ยุทธศาสตร์เป็นแผนแม่บทในการพัฒนาโดยกำหนดให้มีความสอดคล้องกับแผนงานของหน่วยและมีทิศทางเดียวกันกับนโยบายของรัฐบาล

บรรณานุกรม

สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ สำนักงานคณะกรรมการ
พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.2561-2580 ฉบับย่อ 2561 หน้า 9.

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ.2561-2580

http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2561/A/082/T_001.PDF 30 พ.ค.63

กระทรวงกลาโหม.ยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศ พ.ศ.2561-2580

กองบัญชาการกองทัพไทย. ยุทธศาสตร์ทหาร

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ. (2561) บทบาทของหน่วย
บัญชาการทหารพัฒนาเพื่อสนับสนุนงานความมั่นคง

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2562) นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความ
มั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2562 – 2565) กรุงเทพฯ: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 – 2580). กรุงเทพฯ: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจ
และสังคมแห่งชาติ

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล : นาวาอากาศเอกหญิง กฤษณา สมุดสร

วัน เดือน ปีเกิด : 26 พ.ย.2514

การศึกษา : ปริญญาตรี พยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยพยาบาลทหารอากาศ

: ปริญญาโท สังคมศาสตร์ สาขาจิตวิทยาชุมชน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ประวัติการทำงาน : พยาบาลประจำหอผู้ป่วยอาการพิเศษ รพ.ภูมิพลอดุลยเดช กรมแพทย์ทหารอากาศ

หัวหน้าแผนกเวชกรรมป้องกัน กองแพทย์ สำนักงานสนับสนุน หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

ผู้ช่วยนายทหารคนสนิท ประจำ รองปลัดกระทรวงกลาโหม

ผู้ช่วยนายทหารคนสนิท ประจำ ปลัดกระทรวงกลาโหม

